

AKADEMSKI LIST

ISSN 3043-7504

Novine Sveučilišta u Zagrebu

Listopad 2024. | Broj 7

OTVORENO SAVJETOVALIŠTE ZA STUDENTE

VIJESTI

**Svečano promovirano
novih 299 doktora znanosti
i doktora umjetnosti**

5

ZNANOST

Stanfordska lista
**Među najutjecajnijim hrvatskim
znanstvenicima gotovo polovica
sa Sveučilišta u Zagrebu**

2

SPORT

**Sportski uspjesi
Sveučilišta u Zagrebu
2023./2024.**

25

**PREDSTAVLJEN NOVI
PROJEKT SVEUČILIŠTA
U ZAGREBU
„KULTURNI UTORAK”**

STR. **12**

**GOTOVO 550 STRANIH
STUDENATA U PROGRAMIMA
MEĐUNARODNE RAZMJENE**

STR. **14**

**SVEUČILIŠTE U
ZAGREBU NA
UNIC KONFERENCIJI**

STR. **26**

Home

About Us

FAQ

Contact Us

World's Top 2% Scientists

Search for a scientist by Last Name, First Name

Search

Stanfordska lista

Među najutjecajnijim hrvatskim znanstvenicima gotovo polovica sa Sveučilišta u Zagrebu

Sveučilište u Zagrebu ponovno je dokazalo da je vodeće hrvatsko sveučilište po znanstvenoj kompetitivnosti i izvrsnosti. Naime, i ove je godine objavljena lista 2 % najutjecajnijih svjetskih znanstvenika, poznatija pod nazivom *Stanfordska lista*, koju tradicionalno objavljuje Sveučilište Stanford u Sjedinjenim Američkim Državama, odnosno istraživački tim predvođen profesorom Johnom P. A. Ioannidisom.

PIŠE: Milan Matić, univ. mag. pol.
FOTO: top2percentscientists.com

Formiranje liste provodi se na temelju najveće svjetske baze znanstvenih publikacija Scopus te obuhvaća više od 200 tisuća najutjecajnijih svjetskih znanstvenika u 22 znanstvena polja te čak 176 znanstvenih grana. Šest standardiziranih pokazatelja znanstvene produktivnosti formiraju model složenoga pokazatelja, tzv. C-rezultat (C-score), a ti pokazatelji su:

1. Ukupan broj citata (NC)
2. Hirschov h-indeks (H)
3. Schreiberov Hm-indeks, revidiran od koautora (Hm)
4. Ukupan broj citata radova u kojima je znanstvenik jedini autor (NS)
5. Ukupan broj citata radova u kojima je znanstvenik jedini ili prvi autor (NSF)
6. Ukupan broj citata radova u kojima je znanstvenik jedini, prvi ili posljednji autor (NSFL).

Fokus je konačnoga C-rezultata na utjecaju znanstvenih publikacija, odnosno na citatima, a ne na produktivnosti, tj. na broju publikacija, te uključuje informacije o koautorstvu i pozicijama autora (jedini, prvi ili zadnji autor). Svaki rezultat pokazatelja NC, H, Hm, NS, NSF i NSFL normaliziran je na vrijednosti između 0 i 1, koje se zbrajaju. Dakle, C-rezultat ima raspon od 0 do 6.

I ove su godine objavljene dvije liste: lista najutjecajnijih svjetskih znanstvenika u 2023. godini te lista najutjecajnijih svjetskih znanstvenika u cjeloživotnoj znanstvenoj karijeri.

Na listi 2 % najutjecajnijih znanstvenika u 2023. godini nalazi se 116 znanstvenika iz Republike Hrvatske, odnosno šest znanstvenika više nego u 2022. godini. Od tih 116 hrvatskih znanstvenika, na listi je čak 56 znanstvenika koji trenutačno djeluju ili su djelovali na Sveučilištu u Zagrebu na 16 njegovih sastavnica. S obzirom na to da je prethodne godine na listi bilo 48 znanstvenika sa Sveučilišta u Zagrebu, riječ je o povećanju od osam znanstvenika odnosno čak 16,67 % znanstvenika više nego u 2022. godini.

Što se tiče najutjecajnijih znanstvenika s drugih hrvatskih sveučilišta, njih je 14 sa Sveučilišta u Splitu, pet sa Sveučilišta u Rijeci, četiri sa Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, tri sa Sveučilišta Sjever, dva s Hrvatskoga katoličkoga sveučilišta te po jedan znanstvenik sa Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, Sveučilišta u Zadru i Sveučilišta u Dubrovniku.

U ukupnom udjelu 2 % najutjecajnijih hrvatskih znanstvenika u 2023. godini, njih je čak 48,28 % sa Sveučilišta u Zagrebu u odnosu na 43,63 % u 2022.

Od 116 hrvatskih znanstvenika, na listi je čak 56 znanstvenika koji trenutačno djeluju ili su djelovali na Sveučilištu u Zagrebu na 16 njegovih sastavnica.

godini. Ovaj podatak najbolje svjedoči o činjenici da Sveučilište u Zagrebu čini gotovo 50 % ukupne znanstvene produkcije Republike Hrvatske.

Stanfordska lista

Najutjecajniji znanstvenici sa Sveučilišta u Zagrebu
u 2023. godini su:

BIOMEDICINSKO PODRUČJE

- **Medicinski fakultet** – Željko Reiner, Ivica Kostović, Iva Hojsak, Goran Šimić, Maja Čikeš, Miro Jakovljević, Goran Augustin, Sanja Kolaček, Nives Pećina-Šlaus, Mario Habek, Jan Homolak, Željko Krznarić, Asim Kurjak, Nikolina Bašić-Jukić, Bojan Jelaković, Marko Lucijanić, Vladimir Trkulja, Bruno Baršić, Ivica Grgurević i Predrag Sikirić
- **Farmaceutsko-biokemijski fakultet** – Gordan Lauc, Ana Maria Šimundić, Ivan Kosalec, Mario Jug, Nora Nikolac Gabaj i Anita Hafner
- **Veterinarski fakultet** – Ivana Tlak Gajger i Marko Samardžija
- **Stomatološki fakultet** – Liborija Lugović-Mihić

TEHNIČKO PODRUČJE

- **Fakultet elektrotehnike i računarstva** – Hrvoje Pandžić, Alan Jović, Sven Lončarić, Damir Žarko i Silvio Hrabar
- **Fakultet strojarstva i brodogradnje** – Neven Duić i Hrvoje Mikulčić
- **Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije** – Sanja Martinez i Mirjana Metikoš-Huković
- **Geodetski fakultet** – Bojan Vršnak
- **Građevinski fakultet** – Tomislav Došlić
- **Fakultet prometnih znanosti** – Ivan Cvitić

PRIRODOSLOVNO PODRUČJE

- **Prirodoslovno-matematički fakultet** – Nada Oršolić, Dario Vretenar, Tamara Nikšić i Dražen Adamović

BIOTEHNIČKO PODRUČJE

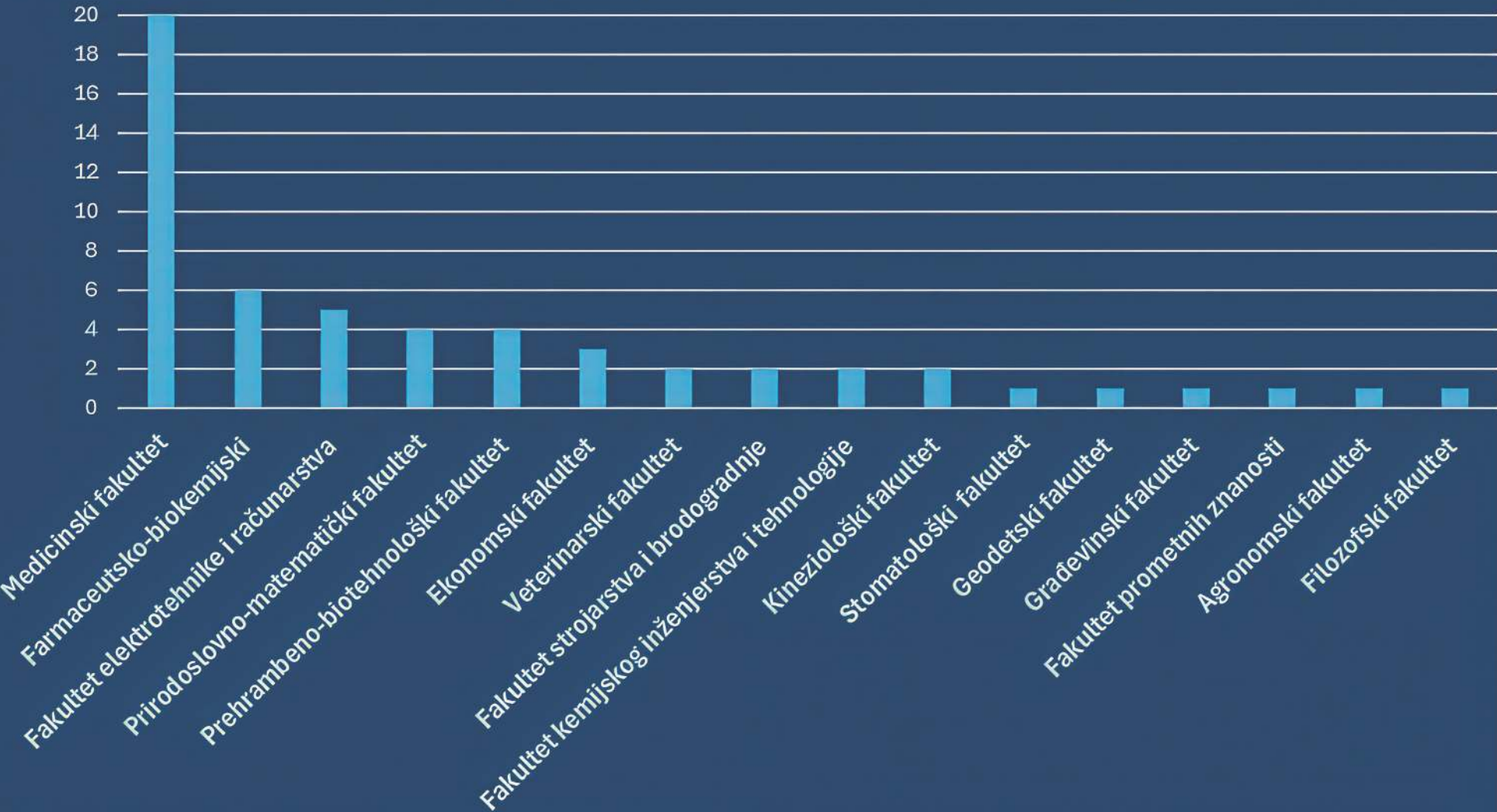
- **Prehrambeno-biotehnološki fakultet** – Anet Režek Jambrak, Danijela Bursać Kovačević, Marina Cvjetko Bubalo i Kristina Radošević
- **Agronomski fakultet** – Gabrijel Ondrašek

DRUŠTVENO-HUMANISTIČKO PODRUČJE

- **Ekonomski fakultet** – Marina Dabić, Mirjana Pejić Bach i Ana Tkalac Verčić
- **Filozofski fakultet** – Aleksandar Štulhofer
- **Kineziološki fakultet** – Goran Marković i Maroje Sorić

Broj znanstvenika sa Sveučilišta u Zagrebu na Stanfordskoj listi 2 % najutjecajnijih svjetskih znanstvenika u 2023. godini

Stanfordska lista

Najutjecajniji znanstvenici sa Sveučilišta u Zagrebu

u cjeloživotnoj karijeri su:

BIOMEDICINSKO PODRUČJE

- **Medicinski fakultet** – Željko Reiner, Ivica Kostović, Asim Kurjak, Miro Jakovljević, Iva Hojsak, Vladimir Trkulja, Bruno Baršić, Adriana Vince, Marko Pećina, Petar Kes, Bojan Jelaković, Božo Krušlin, Josipa Kern, Josip Begovac i Predrag Sikirić
- **Farmaceutsko-biokemijski fakultet** – Gordan Lauc, Ana Maria Šimundić, Ana Marija Domijan i Nora Nikolac Gabaj

TEHNIČKO PODRUČJE

- **Fakultet elektrotehnike i računarstva** – Sven Lončarić, Hrvoje Pandžić i Silvio Hrabar
- **Fakultet strojarstva i brodogradnje** – Neven Duić, Ivo Senjanović i Hrvoje Kozmar
- **Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije** – Mirjana Metikoš-Huković i Sanja Martinez
- **Geodetski fakultet** – Bojan Vršnak
- **Građevinski fakultet** – Tomislav Došlić

PRIRODOSLOVNO PODRUČJE

- **Prirodoslovno-matematički fakultet** – Dario Vretenar, Nada Oršolić, i Andrej Dujella

BIOTEHNIČKO PODRUČJE

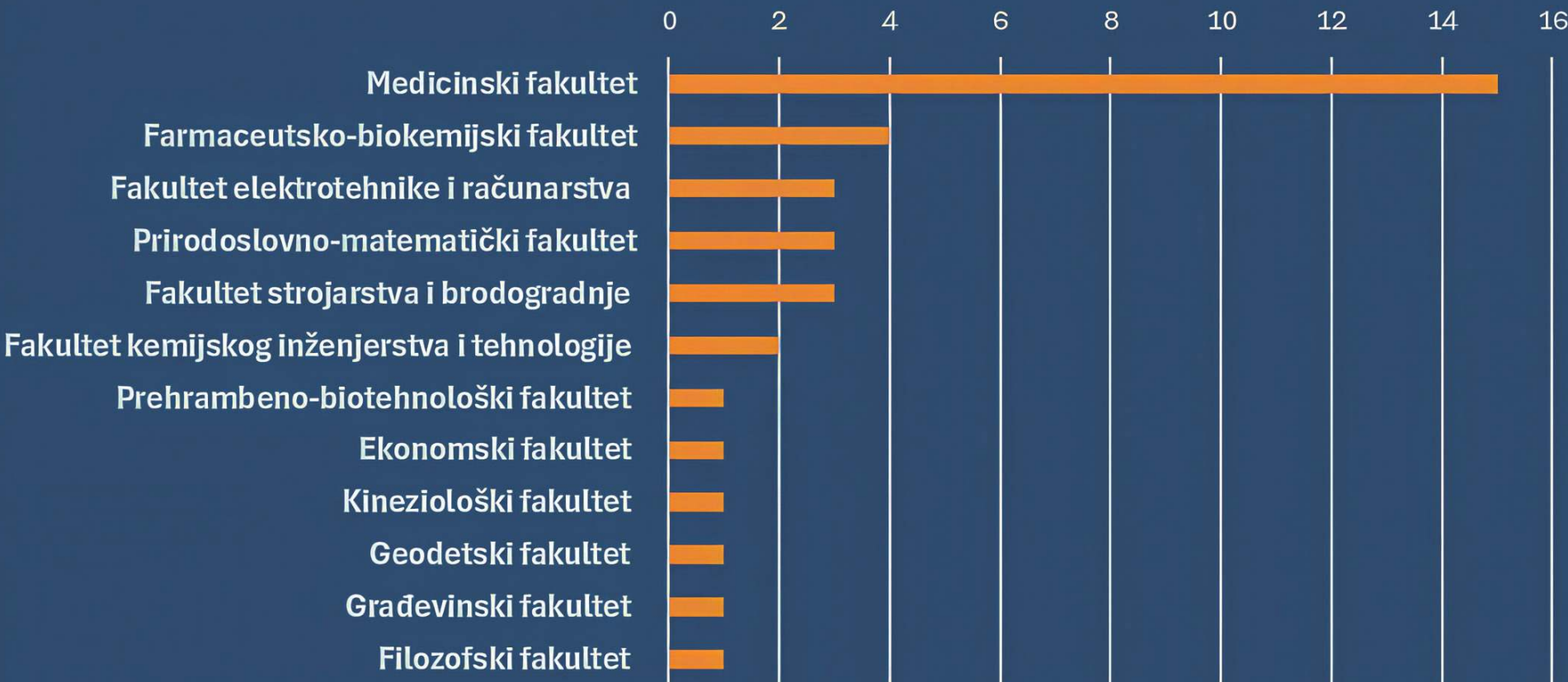
- **Prehrambeno-biotehnološki fakultet** – Anet Režek Jambrak

DRUŠTVENO-HUMANISTIČKO PODRUČJE

- **Ekonomski fakultet** – Mirjana Pejić Bach
- **Filozofski fakultet** – Aleksandar Štulhofer
- **Kineziološki fakultet** – Goran Marković

Broj znanstvenika sa Sveučilišta u Zagrebu na Stanfordskoj listi
2 % najutjecajnijih svjetskih znanstvenika u cjeloživotnoj karijeri

Izvor: <https://top2percentscientists.com/stanford-elsevier-top-scientists-list-2024/>

Na listi 2 % najutjecajnijih znanstvenika u cjeloživotnoj znanstvenoj karijeri ukupno su 82 hrvatska znanstvenika, od kojih njih 36 trenutačno djeluje ili je djelovalo na Sveučilištu u Zagrebu na 12 njegovih sastavnica. U odnosu na prošlu godinu, na listi se nalazi sedam znanstvenika više sa Sveučilišta u Zagrebu, odnosno postotno čak 24,14 % više.

U ukupnom udjelu 2 % najutjecajnijih hrvatskih znanstvenika u cjeloživotnoj znanstvenoj karijeri, njih je čak 43,90 % sa Sveučilišta u Zagrebu u odnosu na 38,67 % prošle godine.

Kad je o ostalim hrvatskim sveučilištima riječ, deset ih je sa Sveučilišta u Splitu, šest sa Sveučilišta u Rijeci, tri s Hrvatskoga katoličkoga sveučilišta, dva sa Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te jedan znanstvenik sa Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli.

Svečano promovirano novih 299 doktora znanosti i doktora umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

U velikoj dvorani Regionalnoga centra za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje jugoistočne Europe – SEECEL danas su održane dvije svečane promocije doktora znanosti i doktora umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu.

PIŠE: Sveučilište u Zagrebu
FOTO: Branko Nad

Tijekom promocija rektor **prof. dr. sc. Stjepan Lakušić** promovirao je ukupno 299 novih doktora znanosti i doktora umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu – 147 doktorskih kandidata na svečanosti održanoj u 10 sati, a njih 152 na promociji u 14 sati. Nove su doktore znanosti i doktore umjetnosti u ovoj svečanoj prigodi pljeskom pozdravili akademska zajednica te prepuno gledalište.

U skladu s protokolom, promocije su započele ulaskom doktorskih kandidata u dvoranu, nakon čega su rektor, prorektori te dekani i prodekani Sveučilišta u Zagrebu u svečanoj povorci, predvođenoj pedelom, stigli na pozornicu. Uslijedilo je intoniranje himne Republike Hrvatske te govor rektora prof. dr. sc. Stjepana Lakušića. Čestitajući novopromoviranima, njihovim mentorima i obiteljima, rektor Lakušić rekao je kako je akademska zajednica Sveučilišta u Zagrebu ponosna i radosna što su akademski stupanj doktora znanosti i doktora umjetnosti stekli upravo na najvećem, najstarijem i najprestižnijem sveučilištu u Republici Hrvatskoj – na Sveučilištu u Zagrebu, koje neprekinuto djeluje već 355. akademsku godinu.

„Vrhunska istraživanja moraju biti temelj doktorskoga studija jer ona otvaraju nove izazove ali i omogućuju napredak gospodarstva i održivi razvoj društva, što je danas glavni prioritet. Samo oni koji su stigli do diplome doktora znanosti i doktora umjetnosti znaju da je taj put dug i nimalo jednostavan. Napravili ste veliki korak, izradili ste važno novo znanstveno djelo. No u vašem budućem radu uvijek imajte na umu da su sva vaša postignuća temelj napretka zajednice u kojoj djelujete.”, rekao je rektor. Istaknuvši kako završetkom doktorskoga studija novi doktori znanosti i doktori umjetnosti ulaze u svijet samostalnoga znanstvenoga istraživanja u kojem se svaki istraživač neprestano razvija i traži odgovore na brojne izazove, rektor je poručio: „U svome radu vodili ste se krilaticom: sanjaj – radi – vjeruj – ostvari, jer veliki ljudi ne rađaju se veliki, nego se svojim radom izgrađuju u velike. Nikada nemojte zaboraviti da rezultati znanstvenih istraživanja ne služe ničemu ako ne služe čovjeku i čovječanstvu.”

U vašem budućem radu uvijek imajte na umu da su sva vaša postignuća temelj napretka zajednice u kojoj djelujete.

Nakon što su kandidati, odjeveni u svečane toge, izgovorili tekst prisege i rektor ih proglasio doktorima znanosti i doktorima umjetnosti, prebacili su kićanku na akademskim kapama na desnu stranu, čime su i simbolično ušli u novo i više akademsko zvanje. Na svečanostima je uslijedilo uručivanje diploma i doktorskih medalja te upisivanje promoviranih u *Knjigu doktora*.

U ime promoviranih doktora znanosti

i doktora umjetnosti na prvoj se svečanosti nazočnima obratio dr. sc. Tomislav Smoljo s Medicinskoga fakulteta, a na drugoj dr. sc. Jasmina Mehulić s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dr. sc. Tomislav Smoljo u svome je govoru zahvale rekao kako su diploma i akademski stupanj doktora znanosti ili doktora umjetnosti simbol uloženoga rada i obrazovanja koji su duboko promijenili svakoga promoviranoga kandidata.

„Naš uspjeh nije samo posljedica našega rada i upornosti. Zaslužni su svi koji su nam pomagali jer ipak su ljudi najvažniji. Posebno želim zahvaliti svim našim učiteljima, profesorima i mentorima koji su u nama potaknuli znatiželju i prenijeli nam znanja. Vjerujem da su ponosni na naše uspjehe i da ih oni dalje motiviraju u njihovu radu s novim naraštajima.” Zahvalivši svima koji su nove doktore znanosti i doktore umjetnosti pratili u

Novi doktori
znanosti i doktori
umjetnosti ulaze u
svijet samostalnoga
znanstvenoga
istraživanja u kojem
se svaki istraživač
neprestano razvija
i traži odgovore na
brojne izazove.

njihovom dugogodišnjemu radu tijekom doktorskoga studija, od mentora i kolega do obitelji i prijatelja, **dr. sc. Jasmina Mehulić** istaknula je kako današnji dan predstavlja vrhunac njihova akademskoga nastojanja. „Postati doktoricom ili doktorom znanosti ili umjetnosti nije lak zadatak, a titula koja nam je dodijeljena puno je više od nekoliko slova u potpisu. Ona je odraz dugogodišnjega truda, rada, planiranja i odricanja te nekih davnih maštanja i vjerovanja – kako onih u svoju struku i znanost tako i u same sebe. Danas dodijeljena akademska zvanja doktora znanosti i doktora umjetnosti pokazatelji su našega interesa, motivacije i znanstvenoga duha koji nas vode u do sada neistraženo.”, rekla je doktorica Mehulić.

Svečanosti su završile akademskom himnom *Gaudeamus igitur* i zajedničkim fotografiranjem.

Uz prorektore, dekane, prodekane, mentore i profesore Sveučilišta u Zagrebu, svečanim promocijama nazočili su drugi gosti i uzvanici.

Novi doktori znanosti i doktori umjetnosti uz otisnute diplome dobili su i one digitalne u pretince e-pošte. Obje su inačice doktorskih diploma izrađene istodobno te imaju QR kod, a one u digitalnom obliku su i elektronički potpisane. ///

PROGRAM TJEDNA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

STUDENI
2024.

4.
PONEDJELJAK

8.30 – 9.00
GROBLJE MIROGOJ

Polaganje vijenca na grob prvog rektora
Sveučilišta Matije Mesića

13.00 – 15.00
SEECEL – SVEČANA DVORANA

Svečana dodjela priznanja redovitim
profesorima u trajnom izboru Sveučilišta
izabranima u ak. god. 2023./2024.
te svečana dodjelu spomen-medalja
profesorima Sveučilišta umirovljenima u
ak. god. 2023./2024.

5.
UTORAK

10.00 – 12.00
SEECEL – DVORANA A1

Predstavljanje inovativnog obrazovnog
koncepta (CDIO) i panel rasprava

13.30 – 15.30
SEECEL – DVORANA A1

Radionica: Implementacija CDIO
koncepta u studijske programe

6.
SRIJEDA

11.00 – 13.00
SEECEL – SVEČANA DVORANA

Svečana sjednica Senata Sveučilišta

7.
ČETVRTAK

10.00 – 16.00
SEECEL

Rektorova nagrada
SEECEL – DVORANA A1

1. Predstavljanje najboljih nagrađenih
radova

SEECEL – SVEČANA DVORANA

2. Svečanost dodjele
Rektorove nagrade

SEECEL – OSTALE DVORANE

3. Simulacija kratkih
razgovora za posao

8.
PETAK

15.00 – 18.00
SEECEL – DVORANA A1

Strateški razvoj Sveučilišta u Zagrebu
u području znanosti, istraživanja i
digitalizacije

1. Predstavljanje Strateških smjernica
znanosti i istraživanja Sveučilišta
2. Predstavljanje Strateških smjernica
digitalizacije Sveučilišta

20.00 – 21.30
SEECEL – SVEČANA DVORANA

Koncert Simfonijskog orkestra HRT-a
“Sveučilišni gala koncert”

11.
PONEDJELJAK

Obilježavanje 150. obljetnice modernoga
Sveučilišta u Zagrebu (1874. – 2024.)
i imenovanja prvoga rektora Matije
Mesića

9.00 – 17.00
SEECEL – DVORANA A1

1. Međunarodna znanstvena
konferencija “Kanonsko i crkveno pravo
na javnom sveučilištu” (prvi dan)

12.
UTORAK

Obilježavanje 150. obljetnice modernoga
Sveučilišta u Zagrebu (1874. – 2024.)
i imenovanja prvoga rektora Matije
Mesića

9.00 – 17.00
SEECEL – DVORANA A1

1. Međunarodna znanstvena
konferencija “Kanonsko i crkveno pravo
na javnom sveučilištu” (drugi dan)

18.00 – 20.00
SEECEL – DVORANA A1

“Sveučilište velikog srca” –
predstavljanje humanitarne djelatnosti
sastavnica Sveučilišta i panel rasprava

13.
SRIJEDA

9.00 – 12.00
SEECEL – DVORANA A1

“Cjeloživotno obrazovanje u
međunarodnom okruženju” – panel
rasprava

Prezentacija sportskih uspjeha
Sveučilišta u Zagrebu u 2024. godini i
panel rasprava

14. – 16.
ČETVRTAK – SUBOTA

10.00 – 18.00
ZAGREBAČKI VELESAJAM

29. Smotra Sveučilišta u Zagrebu

BRIGA I SKRB O ZDRAVLJU

Otvoreno **Savjetovalište za studente** - Sveučilište u Zagrebu **brine o** **mentalnom zdravlju** svojih studenata

Savjetovalište za studente Sveučilišta u Zagrebu otvorilo je svoja vrata 1. listopada 2024. s ciljem pružanja podrške studentima u nošenju s emocionalnim teškoćama i psihičkim problemima te kako bi im se pomoglo u ostvarenju akademskih i životnih ciljeva.

PIŠE: **doc. dr. sc. Tanja Jurin**
FOTO: **Branko Nad**

Psihičko zdravlje postaje sve važnija tema, a Sveučilište u Zagrebu, osnutkom Savjetovališta za studente, čini ključan iskorak u pružanju potpore svojim studentima. Psihičke smetnje više neće biti prepreka na putu prema akademskom uspjehu, osobnom zadovoljstvu i kvaliteti života mladih ljudi. Novoosnovano Savjetovalište pružit će sustavnu i stručnu potporu studentima u prevladavanju emocionalnih poteškoća, omogućujući im zdraviji i produktivniji studentski život.

Studiranje je vrijeme osobnoga rasta, prilagodbe i promjena, koje često stavlja pred mlade ljude zahtjeve koji nadilaze njihove sposobnosti suočavanja. Te izazove mogu pratiti psihičke napetosti i nelagoda, a istraživanja pokazuju da oko 25 posto studenata ima psihičke smetnje i poremećaje koji ometaju kvalitetu života i uspješnost studiranja. I premda su emocionalne smetnje često prolazne, njihovo trajanje ovisi o pruženoj potpori i usvajanju vještina samoregulacije. U nedostatku odgovarajuće pomoći, te smetnje mogu se pogoršati i prerasti u ozbiljnije poremećaje.

STANJE MENTALNOGA ZDRAVLJA STUDENATA

Na globalnoj razini, pogoršanje psihičkoga zdravlja mladih bilježi se posljednjih 30 godina, a trend se dodatno intenzivirao u proteklom desetljeću. Najozbiljniji udarac na mentalno zdravlje donijelo je pandemijsko razdoblje, kada su studenti bili suočeni s neizvjesnošću, ugrozama i gubitcima.

Najčešći mentalni problemi među studentima uključuju:

Stres – Uobičajena reakcija na životne promjene, no prekomjerni stres može dovesti do ozbiljnih problema s mentalnim zdravljem.

Anksioznost – Kompleksno stanje koje karakterizira stalna zabrinutost, često potaknuta akademskim zahtjevima ili socijalnim izazovima.

Problemi sa spavanjem – Loš san, prouzročen stresom, anksioznošću i depresijom, dodatno pogoršava akademski uspjeh i mentalno zdravlje.

Depresija – Čest problem među studentima, koji može rezultirati gubitkom

Bruno Bencarić, Mirna Glavinić, Petra Beuk, doc. dr. sc. Tanja Jurin i Ivan Vrbický

zanimanja za aktivnosti, osjećajem bespomoćnosti i suicidalnim mislima.

Poremećaji prehrane – Anoreksija i bulimija česti su među studentima podložnima visokim očekivanjima i stresu.

Zloupotreba droga i alkohola – Mnogi studenti posežu za psihoaktivnim tvarima kao načinom suočavanja s negativnim emocijama.

Problemi u odnosima s drugima (obitelj, kolege, partneri) – Komplikacije u međuljudskim odnosima koje dodatno opterećuju mentalno zdravlje.

POSLEDICE PSIHIČKIH PROBLEMA KOD STUDENATA

Psihički problemi mogu imati daleko-sežne posljedice ne samo na individualno akademsko i društveno funkcioniranje studenata nego i na cijelu akademsku zajednicu.

Ključne posljedice uključuju:

LOŠIJI AKADEMSKI USPJEH –

Psihičke smetnje otežavaju koncentraciju

Savjetovalište za studente Sveučilišta u Zagrebu

i organizaciju, što može dovesti do loših ocjena ili odustajanja od studija.

Odgoda obveza – Psihički problemi često rezultiraju odgodom zadataka, smanjenom motivacijom i narušenim akademskim uspjehom.

Socijalna izolacija – Osobe sa psihičkim problemima često se povlače iz društvenih interakcija, što povećava osjećaj usamljenosti.

Povećan rizik od ovisnosti – Mnogi studenti pokušavaju regulirati emocije zloupotrebom psihoaktivnih tvari, što može dovesti do ovisnosti.

Prema rezultatima istraživanja Odsjeka za psihologiju Filozofskoga fakulteta

Sveučilišta u Zagrebu (Jokić-Begić i sur., 2020.), 34 % studenata iskazalo je izraženu depresivnost, a njih između 28 % i 32 % borilo se s intenzivnim stresom i anksioznošću. Dodatna istraživanja Agencije za odgoj i obrazovanje pokazala su da 52 % studenata smatra kako im se mentalno zdravlje pogoršalo tijekom pandemije; njih 50 % osjeća socijalnu izolaciju, a 46 % bori se s anksioznošću.

PREPREKE U TRAŽENJU POMOĆI

Rezultati istraživanja koje je provedeno na studentima zagrebačkog sveučilišta pokazuju da je njih 73 % (od ukupno 5103 studenata) imalo problema s mentalnim zdravljem u 2021. godini, no samo je njih

Psiholog Bruno Bencarić u razgovoru sa studenticom

25 % potražilo stručnu pomoć. Razlozi zbog kojih pomoć nisu potražili ili ista nije dobivena su:

- 70 % navodi strah od društvene osude
- 63 % navodi financijske prepreke
- 56 % navodi nedovoljnu informiranost o psihičkom zdravlju
- 46 % navodi nedostupnost psihološkoga savjetovanja na Sveučilištu.

Jedna od glavnih prepreka u traženju pomoći svakako je stigma povezana s mentalnim zdravljem. Strah od društvene osude često sprječava studente da potraže stručnu pomoć. Osim toga, financijske prepreke, nedostatak informacija o mentalnom zdravlju te ograničeni kapaciteti postojećih savjetovališta dodatno otežavaju situaciju. Mnogi studenti pomoć traže tek nakon godina patnje, kada se psihičke smetnje već razviju u ozbiljnije poremećaje, što otežava njihovo liječenje. Procjenjuje se da znatno manji broj onih kojima je potrebna stručna pomoć, tu pomoć i dobije.

OSNIVANJE SAVJETOVALIŠTA NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU KAO RJEŠENJE ZA UGROŽENO MENTALNO ZDRAVLJE STUDENATA

Ideja o osnivanju Savjetovališta za studente rodila se 2021. godine, nakon što su nastavnici Odsjeka za psihologiju Filozofskoga fakulteta uočili sve izraženije probleme vezane uz mentalno zdravlje studenata. Zbog sve više studenata koji su trebali stručnu psihološku pomoć, a kapaciteti postojećih savjetovališta bili su nedostadni, prepoznata je potreba za sustavnijom i dostupnijom psihološkom pomoći unutar cijelog Sveučilišta.

Sveučilište u Zagrebu ima više od 68.500 studenata, i premda pojedini fakulteti imaju savjetovališta, mnogima nedostaju resursi za pružanje sustavne potpore studentima s psihičkim smetnjama. Rektor Sveučilišta prepoznao je važnost ovoga pitanja te je 14. ožujka 2023. imenovao Radnu skupinu za osnivanje Savjetovališta za studente radi pružanja dostupne i kvalitetne psihološke pomoći svim studentima. Dvije su se godine intenzivno tražili partneri i rješenja za osnivanje Savjetovališta. Ključni izazovi bili su pronalazak prikladnoga prostora, njegovo opremanje te osiguravanje sredstava za zapošljavanje više stručnjaka. Prema svjetskim procjenama, za zadovoljavanje potreba studenata na akademskoj razini potreban je jedan psiholog na svakih tisuću studenata. U Savjetovalištu za studente planira se rad 16 stručnjaka iz područja mentalnoga zdravlja; trenu-

tačno u njemu radi četvero psihologa, a u planu su daljnja zapošljavanja.

CILJEVI SAVJETOVALIŠTA

Opći je cilj Savjetovališta poboljšati kvalitetu života studenata, pomoći im usvojiti učinkovite mehanizme suočavanja sa stresom, povećati psihosocijalno funkcioniranje i olakšati ispunjavanje akademskih i životnih zahtjeva. Ti ciljevi ostvaruju se sljedećim aktivnostima:

1. pružanje individualne, besplatne i pravodobne psihološke potpore studentima
2. preventivne aktivnosti, osobito za ranjive skupine, kako bi se povećala otpornost studenata na akademske i životne izazove
3. edukacijske aktivnosti za senzibilizaciju akademske zajednice i destigma tizaciju psihičkih problema
4. osposobljavanje nastavnoga osoblja za prepoznavanje i pravodobnu reakciju na psihičke smetnje u studenata
5. jačanje svijesti među studentima o važnosti brige za mentalno zdravlje
6. osiguravanje potpore sastavnicama Sveučilišta u kriznim psihološkim situacijama.

Savjetovalište nudi usluge na temelju primjene terapijskih i savjetodavnih tehnika iz područja kliničke, razvojne, socijalne i edukacijske psihologije. Usluge se provode putem savjetodavnih aktivnosti koje se temelje na kombinaciji pristupa orijentiranih na klijenta i problem. Cilj je također organizirati preventivne programe putem psihoedukacijskih aktivnosti kako bi se studenti i nastavnici informirali o mentalnom zdravlju, prepoznavanju psihičkih smetnji i mogućim rješenjima. U nekom trenutku Savjetovalište će biti i nastavna

baza za neke sastavnice koje obrazuju stručnjake u pomagačkim zanimanjima.

Važnost ovoga projekta prepoznali su Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske, Ministarstvo zdravstva i Grad Zagreb.

OTVARANJE SAVJETOVALIŠTA ZA STUDENTE

Savjetovalište za studente službeno je započelo s radom 1. listopada 2024. na adresi Radoslava Cimermana 88, na četvrtom katu. Radi svakim radnim danom od 8 do 20 sati. Studenti koji osjete potrebu za potporom pozvani su da se prijave i učine prvi korak prema poboljšanju svojega mentalnoga zdravlja. Prostor Savjetovališta u cijelosti je uređen prema najvišim stručnim standardima, osiguravajući optimalne uvjete za pružanje psihološke potpore. Sastoji se od osam ugodnih, svijetlih prostora koje su zvučno izolirane kako bi se osigurala privatnost tijekom psihološke procjene i tretmana. Ambijent pruža osjećaj sigurnosti i mira, što omogućuje studentima da se opuste i fokusiraju na svoje mentalno zdravlje. Prostrana čekadonica uređena je kako bi stvorila opuštajuću atmosferu prije savjetovanja, a može se prenamijeniti u prostor za radionice ili grupni rad.

STRUČNJACI ZA MENTALNO ZDRAVLJE

Prema Odluci rektora Sveučilišta u Zagrebu, voditeljstvo Savjetovališta dodijeljeno je osobi u znanstveno-nastavnom zvanju, zaposlenoj na jednoj od sastavnica Sveučilišta. Rektor, uz suglasnost Rectorskoga kolegija, imenovao je doc. dr. sc. Tanju Jurin, kliničku psihologinju s Odsjeka za psihologiju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, voditeljicom Savjetovališta. Docentica Jurin ima dugogodišnje iskustvo u kliničkoj psihologiji i u vođenju Savjetovališta za studente na Filozofskom fakultetu.

U osnivanju Savjetovališta ključnu su ulogu odigrali članovi radne skupine, a u tijeku je i osnivanje Stručnoga vijeća. Vijeće će pružati potporu u radu Savjetovališta, kreirati planove i smjernice te nadzirati kvalitetu pruženih usluga. Od 1. listopada u Savjetovalištu radi četvero najboljih psihologa, odabranih među 40 kandidata: Petra Beuk, Bruno Bencarić, Mirna Glavinić i Ivan Vrbicky. Trenutačno je otvoren natječaj za zapošljavanje psihijatra, čime se postupno širi stručni tim. Zbog sve veće potražnje za psihološkom potporom, u planu je daljnje proširenje tima.

ODZIV I PRVE REAKCIJE STUDENATA

Na Svjetski dan mentalnoga zdravlja, 10. listopada, poslana je obavijest svim sastavnicama Sveučilišta, a one su ih proslijedile svojim studentima. Već u prvih 10 dana zabilježeno je 60 prijava za psihološku procjenu i savjetovanje. Prvi dojmovi studenata koji su započeli koristiti usluge Savjetovališta iznimno su pozitivni:

- „Već nakon prvog razgovora osjećam se puno smirenije. Napokon imam mjesto gdje mogu otvoreno razgovarati o svojim brigama.”
- „Prostor je izuzetno ugodan, a terapeut pristupačan i pun razumijevanja. Drago mi je da je Sveučilište pokrenulo ovakvu inicijativu.”
- „Osjećam da mi je pružena prava podrška, i već sada vidim koliko će mi ovo pomoći u suočavanju s problemima s kojima se mučim.”
- „Nisam očekivao da će mi biti tako lako otvoriti se, ali atmosfera je bila toliko opuštajuća da sam odmah osjetila povjerenje u psihologa.”

VAŽNOST PROJEKTA

Pokretanje Savjetovališta za studente Sveučilišta u Zagrebu ključan je korak u jačanju brige za mentalno zdravlje studenata. Savjetovalište će pružiti studentima potrebnu potporu u suočavanju s izazovima akademskoga života, čime će se smanjiti negativne posljedice mentalnih problema na njihovu akademsku i društvenu budućnost. Ulaganje u mentalno zdravlje studenata istodobno je ulaganje u budućnost cijeloga društva.

Osnutkom Savjetovališta, Sveučilište u Zagrebu pokazuje spremnost za sustavnu i proaktivnu potporu svojim studentima, čime doprinosi njihovu akademskom i osobnom uspjehu. ///

POSTUPAK PRIJAVE I KORIŠTENJA USLUGA

Prijava za savjetovanje jednostavna je i anonimna. Studenti se mogu prijaviti putem e-poruke

savjetovaliste@unizg.hr ili telefonski **01/ 469 81 00**.

Nakon prijave, studentima se dodjeljuje psiholog s kojim dogovaraju prvi sastanak, na kojem se procjenjuju njihove potrebe i planiraju daljnji koraci. Sve usluge Savjetovališta su besplatne, a studentima je zajamčena diskrecija i povjerljivost.

Savjetovalište za studente Sveučilišta u Zagrebu

Razgovor s **prof. dr. sc. Srećkom Gajovićem**Put od ideje do
inovativnog proizvoda

RAZGOVARALA: **dr. sc. Vesna Gabelica Marković**, voditelj inovacijskih zajednica u Centru za istraživanje, razvoj i transfer tehnologije, te koordinadora EIT Health huba za Hrvatsku

PROFESORE GAJOVIĆ, HALA ŠTO STE ODVOJILI MALO VREMENA ZA RAZGOVOR O ISTRAŽIVANJU I INOVACIJAMA. ZA POČETAK, MOŽETE LI NAM REĆI ŠTO VAS JE MOTIVIRALO DA SE ODLUČITE ZA MEDICINU I ISTRAŽIVAČKI RAD NA SVEUČILIŠTU?

» Moja fascinacija čovjekom, njegovim tijelom, umom i psihom, aktualna je i danas kao što je to bila u mojim mladenačkim danima. Medicina je struka koja je nudila ove odgovore, jer ne samo da kroz medicinske poremećaje povezane s bolestima objašnjava bit mehanizama zdravog čovjeka, već pruža i mogućnost intervencije kako bi se osoba izliječila. Moja orijentacija ka temeljnim medicinskim znanostima rezultat je težnje proniknuti u tajne ljudskog organizma, te sam odabrao područje histologije i embriologije u kojoj zajedništvo stanica koje djeluju u kontekstu tkiva stvara tijekom trudnoće novo ljudsko biće, a potom kombinacijom nastalih organskih sustava omogućuje specifično djelovanje svakog pojedinca. Istraživački rad omogućio mi je vlastiti uvid u sva ova za mene čudesna zbivanja i stjecanje spoznaja i znanja koje vode k zdravlju.

DUGI NIZ GODINA VAŠE JE ISTRAŽIVANJE USMJERENO NA VRLO KOMPLEKSAN LJUDSKI ORGAN, MOZAK, I NA MOŽDANI UDAR. NAŽALOST, ZNAMO DA JE OVA BOLEST U STALNOM PORASTU. MOŽETE LI NAM REĆI ŠTO JE UZROK TOME, ISTRAŽUJE LI SE MOŽDANI UDAR DOVOLJNO I MOŽEMO LI GA PREVENIRATI?

» U našim istraživanjima koristimo laboratorijske životinje, miševe, kao pretklinički model u proučavanju moždanog udara. Naravno da ne čekamo da miševi dobiju moždani udar, već im se mikrokirurškim postupkom obustavi krvna opskrbu točno određenog dijela mozga. To odgovara ishemijskom moždanom udaru kod čovjeka i klinički je relevantno. Zato proučavanjem oštećenja i oporavka mišjeg mozga možemo zaključivati o moždanom udaru u ljudi.

Stjecajem okolnosti još uvijek ne postoji specifična terapija moždanog

udara kojom bi direktno djelovali na mozak i živčane stanice, te ih zaštitili (neuroprotekcija) ili ih oporavili (neurorestoracija). Od brojnih tvari za koje se tvrdilo pokusima na laboratorijskim životinjama da su dobri terapijski kandidati, niti jedna nije potvrdila svoju djelotvornost kod ljudi. Stoga u našim istraživanjima pratimo miševe i preko mjesec dana nakon moždanog udara kako bismo procijenili nastalo oštećenje i potom oporavak mozga. Mi se odnosimo prema našim miševima kao prema našim pacijentima, te koristimo iznimno sofisticirane pretrage kako bi procijenili stanje svakog miša. To uključuje pretrage magnetskom rezonancijom uređajem od 7 Tesla namijenjenim upravo laboratorijskim životinjama, kao i korištenje

provjerena u klinici na oboljelim pacijentima. Međutim, koliko god tvrdimo da smo ostvarili ogroman napredak kako u osmišljavanju, tako i u ostvarenju naše platforme za proučavanje moždanog udara, ovaj zadatak nije uopće lak.

Cijela platforma uspostavljena je sredstvima znanstvenih i infrastrukturnih projekata, dakle kompetitivnim sredstvima koje smo dobili kroz javne natječe. Prvi poticaj nam je dao projekt UKF-a (Unity Through Knowledge Fund) financiran od Svjetske banke, ali ključni korak bio je europski FP7 projekt *GlowBrain*, kojim je u tom trenutku u Hrvatsku stiglo 3,7 milijuna eura, što je tad bio najveći financijski iznos namijenjen direktno nekoj hrvatskoj instituciji, u ovom slučaju Medicinskom

platforme i unapređenje pretkliničkih postupaka s miševima i njihovim uzorcima. Primjerice, patentirali smo ishemijsku komoru namijenjenu miševima u kojima bi miševi na mahove bili u ishemijski slično opstruktivnoj apneji spavanja. Time polako stvaramo okruženje kojima inovacije postaju uobičajeni dio znanstvenog rada, pa je Medicinski fakultet još prije 9 godina donio Pravilnik u upravljanju intelektualnim vlasništvom i osnovao istoimeno Fakultetsko povjerenstvo, čiji sam od tada predsjednik.

PRIJE NEKOLIKO MJESECI UKLJUČILI STE SE U FORWARD TO HEALTH INNOVATION (FHI) PROGRAM, PROGRAM U OKVIRU EUROPSKE ZAJEDNICE INOVACIJE I TEHNOLOGIJE U PODRUČJU ZDRAVLJA (EIT HEALTH) KOJI PROVODIMO NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU U PARTNERSTVU S UDRUGOM SMION. ŠTO VAS JE POTAKNULO DA SE PRIJAVITE I DA SUDJELUJETE U OVOM PROGRAMU? PROGRAM TRAJE ŠEST MJESECI I TRAŽI ZNAČAJAN ANGAŽMAN.

» Na program sam se prijavio na preporuku dr. sc. Vlatke Petrović i iskreno, usprkos činjenice da sam bio svjestan programa *EIT Health*, nisam imao ikakvu sliku što me očekuje, osim dobrog osjećaja i povjerenja prema Vlatki. Već me i sama prijava iznenadila, jer je tražila izaći iz zone komfora i potruditi se uvjeriti organizatore prihvatiti me kao polaznika. To je uključivalo i intervju s organizatorima, predstavnicima udruge Smion i Sveučilišta u Zagrebu, za koji sam se vrlo ozbiljno pripremao! Program podrazumijeva namjeru samih polaznika započeti poduzetničku aktivnost kroz razvojnu tvrtku tzv. *start-up*. Već dugi niz godina svjestan sam te mogućnosti, no kad se nadete u ulozi subjekta toga zahtjeva i trebate izraziti koja će to biti vaša poduzetnička aktivnost, perspektiva se naglo mijenja. Jedan od aspekata koji me zanimaju je i regenerativna medicina i ovaj program na mene je utjecao poput regenerativnog pripravka. Osjećao sam se (ponovno) kao početnik, voljan nešto naučiti, a preda mnom se otvarao posve novi svijet, pun izazova.

EIT Health Forward to Health
programom se oplemenjuju znanja i vještine Sveučilišta i transformiraju se u društveno potrebna znanja i vještine.

luciferaze, bjelančevine krijesnice, za optička mjerenja svjetla koje se stvara u mozgu živog miša i služi kao biljeg molekularnih posljedica moždanog udara. Ovim tehnologijama se svrstavamo uz bok najboljih svjetskih laboratorijskih platformi za pretklinička proučavanja moždanog udara. To nam omogućuje biti orijentirani k procjeni novozamišljenih terapijskih postupaka ovakvim inovativnim pristupom.

ZADNJIH GODINA VIDIMO DA SE SVE VIŠE USMJERAVATE PREMA INOVACIJAMA. ŠTO VAS MOTIVIRA DA KRENETE STVARATI INOVACIJE I INOVATIVNE PROIZVODE?

» Naša konačna inovacija kojoj stremimo kroz istraživanja na miševima bila bi nova terapija moždanog udara. Nakon pretkliničke provjere na našoj istraživačkoj platformi, ona bi bila potom

fakultetu u Zagrebu. *GlowBrain*-om smo nabavili i organizirali platformu za medicinska snimanja živih životinja i koju smo nazvali *GlowLab* (jer miševi tu stvarno svijetle i tu svjetlost snimamo i mjerimo). *GlowLab* smo otvorili 2015. godine, te smo ga potom razvijali i nadopunjavali projektima Hrvatske zaklade za znanost. Projektima IRI (istraživanje, razvoj i inovacije) financiranim sredstvima Europske unije putem Europskog fonda za regionalni razvoj, kojih smo imali 2 (*CasMouse* i *SineMozak*), unaprijedili smo funkcionalne analize miševa. Iz istog izvora sredstava projektom Biomedicinskog istraživačkog središta Šalata (BIMIS) osmišljena je i potom za to dobivena građevinska dozvola za cijelo novo znanstveno središte Medicinskog fakulteta namijenjeno najsuvremenijim biomedicinskim istraživanjima u cilju kreiranja novih medicinskih dijagnostičkih i terapijskih postupaka.

Inovacije koje smo na ovom putu ostvarili vezane su uz funkcionalnost same

IZ VAŠIH PRVIH PREZENTACIJA NAUČILI SMO DA SE MOZAK MORA STALNO TRENIRATI, ALI I ZDRAVO HRANITI. TO ZNAČI DA NA NAŠE ZDRAVLJE NE UTJEČE SAMO NAŠA GENETSKA KARTA, NEGO I ONO ŠTO RADIMO SA SVOJIM TIJELOM. TO JE EPIGENETIKA. I VAŠA INOVACIJA IDE UPRAVO U TOM SMJERU. RECITE NAM, KOLIKO MOŽETE, NEKOLIKO RIJEČI O VAŠOJ INOVACIJI I VAŠOJ RAZVOJNOJ TVRTKI ODNOSNO *START-UPU*.

» Moja razvojna tvrtka (*start-up*) se doslovno izrodila i onda polako razvijao s FTHI programom. U tom procesu je doživljavao kako djelomične, tako i potpune metamorfoze, štoviše na osnovu ovog iskustva ne bih mogao ustvrditi da ga neće snaći još koja metamorfoza.

ciju s mogućim korisnicima. Stoga bih mogao reći da sam svoje osobne mogućnosti upotrijebio tijekom ovog programa na potpuno drugi način – tako da služe korisnicima. Kao rezultat tog procesa osmislio sam dodatak prehrani za koji smatram da odgovara onom što bi korisnici koji razmišljaju o zdravlju mozga željeli. Da bih to postigao, morao sam se potpuno odvojiti od mojih svakodnevnih znanstvenih istraživanja i krenuti potpuno novim putem – poduzetničkom logikom. Ova osobna metamorfoza u kojoj se pojavila nova osobnost poduzetnika koji radi nešto sasvim drugačije, silno me zabavlja i osvježava, upotrijebit ću ponovno izraz regeneracija, ovim programom se podmlađujem!

Obzirom da trenutna zamisao nove razvojne tvrtke (*start-upa*) ne proizlazi iz istraživanja na miševima koje provodimo u GlowLabu na Medicinskom fakultetu, nadam se da ću jednog dana u buduć-

Sveučilišta u Zagrebu suvereno zna svoj posao, a gosti koji sudjeluju uz svaku od tema su primjereno odabrani i svatko od njih je vrhunski stručnjak upravo u tom segmentu koji se traži.

Program je prilagođen upravo onima koji imaju neku poduzetničku ideju (ili su je spremni stvoriti) i vodi Vas putem poduzetničkog ostvarenja ove ideje logičnim slijedom koraka. Ono što razvojna tvrtka (*start-up*) želi ponuditi tržištu treba biti prilagođeno budućem korisniku, a značajke FTHI programa su toga izvrstan primjer. FTHI program je upravo prilagođen nama polaznicima koji bismo htjeli ovim putem kročiti, a nemamo u tome iskustva, štoviše za nas polaznike je to velika i značajna novost. Svaki trud koji uložite je nagrađen, jer radite na svojoj ideji, te provodite svoje male eksperimente kojima testirate svoju poduzetničku ideju i u skladu s tim je prilagođujete. Na primjer, znanja

već je to i nužnost za njegovu opstojnost, ako očekujemo da se u sklopu Sveučilišta obrazuju generacije najboljih budućih stručnjaka koje društvo može iznjedriti. Dakle, ljudski kapital Sveučilišta nije samo vrlina, već i potreba društva koja se direktno ogleda u ljudskim potencijalima za budućnost društva/nacije/države.

Znanja i vještine skupljene u Sveučilištu osnova su za edukaciju budućih generacija, ali je to također i snažan izvor novih poduzetničkih djelatnosti. Ako razdvojimo poduzetničke djelatnosti od Sveučilišta, u kojem se nalazi potrebni skup znanja, to je kao da imamo vozilo (tj. poduzetništvo), imamo gorivo (tj. investicije), ali ne znamo kuda bi s tim vozilom krenuli. Smjer kretanja onda se određuje u inozemstvu, i poduzetnička aktivnost se bazira prvenstveno na licenciranju.

Poduzetništvo postaje jedan od očiglednih potreba zbirke znanja i vještina, a taj način razmišljanja daje potpuno novu perspektivu znanstvenom djelovanju i okreće ga prema inovacijama i društvenom utjecaju.

i vještine koje smo stekli su primjereni poduzetništvu, ali isto tako i društvenom djelovanju. Ako danas shvaćamo demokratsko društvo kao skup težnji svakog pojedinačnog građanina (u smjeru odozdo prema gore), iz ovog programa je jasno da sve građanske inicijative trebaju biti prilagođene građaninu, a ne osmišljene u (koliko god genijalni bili) umovima elite.

ŠTO MISLITE KAKO BI SVEUČILIŠTE U ZAGREBU I NAŠA LOKALNA ZAJEDNICA MOGLO DODATNO POTICATI ZNANSTVENIKE DA STVARAJU INOVACIJE, INOVATIVNE PROIZVODE I USLUGE? OPĆENITO, ŠTO BI NAŠE DRUŠTVO TREBALO UČINITI DA DODATNO UBRZA TAJ VAŽAN KOTAČ U KREIRANJU NOVIH INOVACIJA, NOVIH PATENATA, ALI I RAZVOJNIH I TVRTKI KĆERI (*START-UP* I *SPIN-OFF*)?

» Ovdje se radi o vrlo značajnom aspektu Sveučilišta kao i naše lokalne znanstvene zajednice, a to su kompetencije pojedinaca, kao i kolektivne kompetencije.

Ako razmatramo paradigmu da znanja i vještine koji su skupljeni unutar Sveučilišta, a Sveučilište je skup posebno darovitih pojedinaca, koji svatko ima i vlastiti specifično vrijedan skup znanja i vještina, onda je Sveučilište mjesto gdje bismo očekivali najviši mogući stupanj sveukupnih znanja i vještina u društvu. Ovo nije samo važna vrlina Sveučilišta,

Iskustva koje stječemo ovakvim programima kao što je FTHI, te tako nastalim poduzetničkim aktivnostima upravo članova Sveučilišta, Sveučilište bi trebalo snažno poticati. Ovim se oplemenjuju znanja i vještine Sveučilišta i transformiraju se u društveno potrebna znanja i vještine. Tu trebamo raditi na kritičnoj masi onih koji ove kompetencije imaju, kako bi spoj stvaranja novih znanja i vještina, inovativnost i na njima bazirano poduzetništvo bio prirodan slijed u kojem bi se brojni okušali, a ne pitanje ekskluzivnih, darovitih i hrabrih pojedinaca koji izlaze iz zone komfora u zonu neizvjesnosti i nejasnih rizika.

ZA KRAJ, ŠTO BISTE PORUČILI MLADIM ZNANSTVENICIMA, KAKO POVEZATI ISTRAŽIVANJE I INOVACIJE, TE KAKO IH POTAKNUTI DA KRENU U SMJERU INOVACIJA I PODUZETNIŠTVA?

» Uvjeran sam da najviše što mladim istraživačima treba su upravo znanja i vještine koji su njihovo osobno blago, te da se trebaju potruditi najviše što mogu ojačati svoje kompetencije brigom za vlastitu zbirku znanja i vještina. Poduzetništvo onda postaje jedan od očiglednih potreba te zbirke, a taj način razmišljanja daje potpuno novu perspektivu znanstvenom djelovanju i okreće ga prema inovacijama i društvenom utjecaju. Ovaj trend ogleda se u nečemu što se opisuje kao „Odgovorna istraživanja i inovacije”, čime cjelokupno znanstveno djelovanje dobiva nužni društveni kontekst. ///

prof. dr. sc. Srećko Gajović

Postoji značajna razlika i neočekivane sličnosti između znanstvenih istraživanja i poduzetničke logike. Ono što je slično su (doslovno se tako zovu) mali eksperimenti kojima provjeravate svoje poduzetničke pretpostavke. Ali rezultat koji se očekuje je potpuno drugačiji. U znanstvenom istraživanju želite stvoriti novo znanje, a poduzetnik treba osmisliti nešto što će preživjeti na tržištu.

U svojim zamislima krenuo sam od zdravlja mozga, međutim ono što je postala osnova novozamišljene poduzetničke aktivnosti nije zasnovano na mojim znanstvenim istraživanjima koji se provode na Medicinskom fakultetu, već se zamisao oblikovala kroz interak-

nosti iskoristiti i inovacije iz naših istraživanja također u cilju stvaranja nekog *start-upa*. Ako i kad se to dogodi, bit će to puno lakše zbog iskustava potaknutih FTHI programom. Tako se ovaj osvježavajući postupak kojim postajem poduzetnik dodaje u moj portfolio znanja i vještina s potencijalom za budućnost.

PROŠAO JE PRVI DIO PROGRAMA I ZAPOČEO JE DRUGI I POSLJEDNJI. KAKVI SU VAŠI DOJMOVI O CJelokUPNOM PROGRAMU?

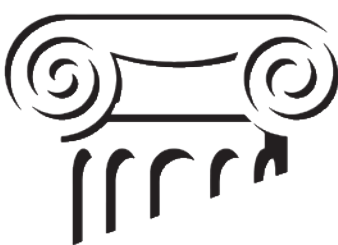
» Program je najjednostavnije rečeno – izvrstan! Ekipa iz udruge Smion i sa

ZAGREBAČKIM STUDENTIMA BESPLATNI TJEDNI POSJETI KULTURNIM DOGAĐAJIMA

Predstavljanje projekta *Kulturni utorak*

Predstavljen novi projekt Sveučilišta u Zagrebu

Kulturni utorak

Tjedna doza inspiracije

Prepoznavši važnost osnaživanja aktivnoga odnosa mladih prema umjetnosti i kulturi te stvaranja novih naraštaja koji unose kulturu u svoju svakodnevicu, u ovaj projekt Sveučilišta u Zagrebu uključile su se mnoge ugledne nacionalne i gradske kulturne ustanove, Hrvatska radiotelevizija, brojna kazališta, muzeji, kina, galerije i kulturna udruženja.

PIŠE: **Ana Konta**
FOTO: **Branko Nad**

Sveučilište u Zagrebu i mreža partnera, koju trenutno čini desetak uglednih kulturnih institucija u gradu Zagrebu, najavili su na svečanom predstavljanju novi projekt *Kulturni utorak*. Jedan dan u tjednu nacionalne i gradske ustanove omogućuju studentima Sveučilišta u Zagrebu besplatan posjet kulturnim

Jedan dan u tjednu nacionalne i gradske ustanove omogućuju studentima Sveučilišta u Zagrebu besplatan posjet kulturnim događanjima.

događanjima. Kako bi se obogatio njihov studentski život te ih se potaknulo da kreativno mišljenje, umjetnost i kulturu ugrade u svoj identitet, partneri na ovom projektu otvorit će studentima vrata svojih koncertnih i kinodvorana, muzeja, kazališta, udruženja i galerija. Na taj način budući članovi akademske zajednice imaju priliku „uhvatiti svoju tjednu dozu inspiracije”, što je ujedno i poruka projekta. Projekt koji će zaživjeti u ovom seme-

stru pokrenut je na inicijativu prorektorice za umjetnost, kulturu i međusveučilišnu suradnju **red. prof. art. Jasenke Ostojić**. Neizostavni i važni partneri su Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu i članovi radne skupine *Sveučilište u Zagrebu – partner u kulturi* Povjerenstva za umjetnost i kulturu Sveučilišta u Zagrebu na čelu s predsjednicom **izv. prof. art. Viktorijom Čop**. Rektor Sveučilišta u Zagrebu **prof. dr. sc. Stjepan Lakušić** prisjetio se

pojedinih faza nastanka projekta te rekao: „Umjetnost i kultura izuzetno su važni za razvoj društva u kojem živimo. Svjesno svoje obveze da aktivno utječe na pozitivne promjene u društvu, Sveučilište je s velikim entuzijazmom razvilo ovaj projekt koji spaja akademsku zajednicu s kulturnim institucijama, a sve kako bismo obogatili svakodnevni život naših studenata. Drago mi je što su ovaj projekt prepoznali naši partneri kojima zahvaljujem na njihovoj spremnosti da

prihvate ovu inicijativu te se nadam kako će se tijekom vremena ovom projektu pridružiti i druge institucije koje djeluju u području kulture i umjetnosti. Nama su studenti u središtu i ovaj projekt je još jednom to i pokazao”. Jedno od partnera u ovom projektu je i Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu, koje provodi različite aktivnosti radi razvoja programa i sadržaja zanimljivih mladima. „Shvaćajući važnost dodatnoga stimu-

liranja studenata za dolazak na predstave u našu nacionalnu kazališnu kuću, vjerujem kako će uključivanjem u projekt *Kulturni utorak* oni dobiti mogućnost ulaska u svijet umjetnosti te da će i nakon završetka studija nastaviti pratiti programe koje pripremamo”, istaknula je intendantica Hrvatskoga narodnoga kazališta u Zagrebu **dr. sc. Iva Hraste Sočo**. Uz to, napomenula je kako HNK već godinama ostvaruje dobru suradnju sa sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu koje djeluju u području umjetnosti, zbog čega ih je poziv da sudjeluju u projektu *Kulturni utorak* jako razveselio.

„Zaruži kulturno!” pozivnica je studentima od njihovih kolega iz Studentskoga zbora i članova radne skupine koji su snimili videouratke kako bi privukli što više zainteresiranih. Važno je, kažu, da njihovi vršnjaci shvate kako je za dobar

Sveučilište
je s velikim
entuzijazmom razvilo
ovaj projekt koji
spaja akademsku
zajednicu s kulturnim
institucijama, a sve
kako bismo obogatili
svakodnevni život
naših studenata.

rukovoditeljica Radne jedinice Glazba Hrvatske radiotelevizije, nakon prijave e-poštom moći posjetiti koncerte Zbora HRT-a iz ciklusa *Sfumato*, koji će se održavati utorkom u Laubi. Uz spomenute koncerte, spremni su proširiti ponudu i za druge sadržaje i projekte jer je to u skladu s HRT-ovom misijom.

„Projekt *Kulturni utorak* je prilika da mladi ljudi čuju ozbiljnu, klasičnu glazbu te da razmisle što im taj kulturni sadržaj donosi”, rekla je Ivana Kocelj.

Među partnerima koji su se uključili u ovaj projekt je i Muzej suvremene umjetnosti, koji poziva studente da dođu i posjete neku od njihovih izložaba.

„Kao i mnoge druge institucije, MSU već ostvaruje dobru suradnju s nekoliko sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, primjerice s Akademijom likovnih umjetnosti, Arhitektonskim fakultetom i Filozofskim fakultetom. Projekt *Kulturni utorak* sada studentima koji studiraju na studijskim programima u različitim područjima omogućava da se upoznaju s našim radom i projektima”, rekla je **Vesna Meštrić**, ravnateljica Muzeja suvremene umjetnosti, istaknuvši kako je ovo prilika da inozemni studenti upoznaju kulturne sadržaje grada Zagreba.

Predsjednica radne skupine *Sveučilište u Zagrebu – partner u kulturi* Povjerenstva za umjetnost i kulturu Sveučilišta u Zagrebu **izv. prof. art. Viktorija Čop** predstavila je potom sve partnere te im zahvalila što su prepoznali vrijednost projekta.

„*Kulturni utorak* ponajprije doživljam kao inicijativu koja će pozitivno utjecati na odgoj mlade publike kojoj će umjetnost i kultura postati dio svakodnevice.

No, željela bih otići i korak dalje te napomenuti da, jednako kao što umjetnici kroz svoju umjetnost svjedoče duhu vremena, i mladi ljudi ne budu isključivo usmjereni na praćenje kulturnih i umjetničkih sadržaja nego da ih umjetnost i umjetnička djela oplemene. Vjerujem kako će se na taj način pozitivno mijenjati svijet oko nas i cijelo društvo”, istaknula je izv. prof. art. Viktorija Čop.

Program svečanoga predstavljanja projekta *Kulturni utorak* moderirala je **Karolina Lisak Vidović**, urednica programskoga Odjela Kulture na HRT-u. „Znanost i umjetnost tijesno su povezani, kao srce i pluća, i ako je jedno oštećeno, ni drugo ne može ispravno funkcionirati”, citirala je Tolstoja voditeljica i moderatorica skupa Karolina Lisak Vidović, i dodala da su također kultura i publika tijesno povezani i jedno bez drugoga ne mogu postojati

Uz prorektore, dekane i prodekane, profesore te druge goste, svečanom predstavljanju u zgradi Sveučilišta u Zagrebu nazočili su i brojni studenti.

Partneri Sveučilišta u Zagrebu u projektu *Kulturni utorak* su **Hrvatsko narodno kazalište, Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog, Hrvatska radiotelevizija, Zagrebačko kazalište mladih, Hrvatsko društvo skladatelja (HDS), Kino Tuškanac (Hrvatski filmski savez, HFS), Etnografski muzej, Muzej suvremene umjetnosti, Muzej grada Zagreba, Tiflološki muzej, Studentski centar Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatski školski muzej – galerija „Školica za 5”, Udruženje hrvatskih arhitekata (UHA) i udruga Ured za fotografiju**

„Iznimno mi je drago mi je da smo uspjeli realizirati projekt *Kulturni utorak* i ostvariti jednu široku sinergijsku suradnju s mnoštvom relevantnih zagrebačkih institucija u kulturi te smo tako omogućili studentima Sveučilišta u Zagrebu, kojih je gotovo 70 tisuća, da imaju mogućnost besplatnog ulaza na cijeli niz važnih kulturnih sadržaja u Gradu Zagrebu. Ovaj projekt definitivno podiže kvalitetu studentskog života svih studenata, a uz to je i značajan iskorak u procesu razvoja publike koji je hrvatskoj kulturi prijeko potreban. Nadam se da će nam se ubrzo u projekt priključiti i novi partneri te da ćemo tako dodatno proširiti ponudu dostupnog sadržaja za studente Sveučilišta.”

David Uranjek,
član Predsjedništva Studentskog zbora Sveučilišta u Zagrebu

i kvalitetan studentski život potrebna ta „tjedna doza inspiracije”.

Ivona Josipović, predsjednica Studentskoga zbora Sveučilišta u Zagrebu, istaknula je koliko je ovaj projekt važan studentima, koji su zauzeti predavanjima, seminarima, vježbama i drugim obvezama. *Kulturni utorak* jednom tjedno omogućuje im, dodala je, besplatan posjet kulturnim institucijama. Osim toga, SZZG aktivno će se uključiti u promicanje projekta među studentima

kako bi informacije bile što dostupnije cjelokupnoj studentskoj populaciji.

„Ne samo da na taj način dobivamo mogućnost pratiti kulturni i umjetnički sadržaj, nego nas se potiče na druženje, povezivanje i razmjenu mišljenja i ideja, što je jako važno za razvoj svakoga mladoga čovjeka”, napomenula je Ivona Josipović.

U projekt *Kulturni utorak* uključila se i Hrvatska radiotelevizija. Tako će studenti, kako je najavila **Ivana Kocelj**,

Svakoga mjeseca
Studentski zbor
Sveučilišta u
Zagrebu objavit
će na društvenim
mrežama raspored
programa, dostupnih
studentima za
nadolazeće utorke i
još neke dane kada
će studenti moći
besplatno posjetiti
predstave, izložbe
i ostale kulturne
događaje.

(UZF). U projekt su uključene i galerije sastavnica Sveučilišta u Zagrebu: **Galerija Šira i Galerija 112 Akademije likovnih umjetnosti, Galerija F8 Akademije dramske umjetnosti i Galerija Studija dizajna Arhitektonskoga fakulteta.**

Svakoga mjeseca Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu objavit će na društvenim mrežama raspored programa, dostupnih studentima za nadolazeće utorke i još neke dane kada će studenti moći besplatno posjetiti predstave, izložbe i ostale kulturne događaje.

Detaljnije informacije o projektu dostupne su na mrežnoj stranici Sveučilišta u Zagrebu www.unizg.hr, na poveznici: <https://www.unizg.hr/novosti-i-press/uniart/>. ///

Članovi Povjerenstva za umjetnost i kulturu Sveučilišta u Zagrebu

U ZIMSKOM SEMESTRU AKAD. GOD. 2024./2025.
NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU STUDIRAT ĆE

Gotovo **550 stranih studenata** u programima međunarodne razmjene studenata

Međunarodna akademska suradnja Sveučilišta u Zagrebu vrlo je važno područje njegova djelovanja i odnosi se na razvoj međunarodnih odnosa s partnerskim ustanovama u svijetu, na poticanje i provedbu mobilnosti studenata, sveučilišnih nastavnika i istraživača te nenastavnoga osoblja i sudjelovanje u međunarodnim programima i projektima u području visokoga obrazovanja.

PIŠE: **dr. phil. Branka Roščić**
FOTO: **Branko Nad**

prof. dr. sc. Tomislav Josip Mlinarić, prof. dr. sc. Anamarija Musa, dr. phil. Branka Roščić

U skladu sa Strategijom internacionalizacije Sveučilišta četiri su temeljna razvojna smjera sadržaja strategije: 1. Međunarodna suradnja i prepoznatljivost Sveučilišta, mobilnost studenata, nastavnika i istraživača, 2. Studijski programi i kolegiji i „internationalizacija u kući“, 3. Partnerstvo s inozemnim sveučilištima i ostalim istraživačkim institucijama i 4. Promicanje hrvatskoga jezika i kulture radi postizanja povratnih učinaka u procesu internacionalizacije.

Sveučilište aktivno sudjeluje u međunarodnim programima studentske mobilnosti u svrhu studijskoga boravka i stručne prakse, od kojih je najveći europski program Erasmus+ mobilnost. Središnji sveučilišni ured za međunarodnu i međuinstitucijsku suradnju Sveučilišta nositelj je programa: samostalno piše projektne prijedloge i natječe se svake kalendarske godine na javne natječaje za eurounijske projekte koje raspisuje Europska komisija (EK). Tako je ove 2024. godine prijavljen novi projekt

prijedlog na javni poziv EK-a za europski program Erasmus+ mobilnosti, Ključna aktivnost 1 (KA131) – KA131-HED – Mobility of higher education students and staff. Na natječaju je Sveučilište

ćanje ostvarivanja EU-ovih projekata Erasmus+ mobilnosti u novom sedmogodišnjem razdoblju, koje je započelo 2021. godine, što je rezultat izvrsnosti u provedbi takvih projekata na Sve-

Erasmus+ program nudi mogućnosti za mobilnost i suradnju u visokom obrazovanju, strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, školskom obrazovanju (uključujući rani i predškolski odgoj i obrazovanje) i u obrazovanju odraslih te za mlade i za sport.

dobilo novi projekt, pod oznakom: 2024-1-HR01-KA131-HED-000223698 te je potpisan ugovor za bespovratna sredstva u iznosu od 6.706.580 eura. Time Sveučilište u Zagrebu bilježi stalno pove-

ćilištu. Naime, na prošlogodišnjem natječaju Sveučilištu je odobren projekt 2023-1-HR01-KA131-HED-000129986 u iznosu od 5.942.271 eura bespovratnih sredstva, što je ujedno jedan od najvećih

iznosa za projekte Erasmus+ mobilnosti na razini europskih sveučilišta.

Na internim natječajima za studente na razini Sveučilišta dodjeljuju se Erasmus+ stipendije za studijski boravak i/ili stručnu praksu u inozemstvu te se očekuje da će ukupno oko 800 hrvatskih studenata ostvariti studijski boravak i oko 400 studenata stručnu praksu u Europi. Erasmus+ mobilnost je program bilateralne razmjene pod kojom se podrazumijeva odlazna mobilnost hrvatskih studenata na studijski boravak na partnerska sveučilišta u Europskoj uniji i izvan EU-a, te obratno: dolazak stranih studenata s partnerskih sveučilišta na Sveučilište u Zagreb. U zimskom semestru ak. god. 2024./2025. Sveučilište je već ispratilo više od 300 hrvatskih studenata koji su otišli na studijski boravak i dijelom na stručnu praksu na europska partnerska sveučilišta i kod poslodavaca u EU-u. U najvećem broju studenti će studirati na španjolskim, talijanskim, portugalskim i njemačkim sveučilištima, odnosno odrađivat će stručnu praksu kod španjolskih, njemačkih i nizozemskih poslodavaca. Svi hrvatski studenti dobili su Erasmus+ stipendiju.

Prema načelu reciprociteta, otprilike isti broj stranih studenata iz EU-a, njih oko 800, doći će na studijski boravak u ak. god. 2024./2025. na fakultete i akademije Sveučilišta u Zagrebu.

Ukupno na razmjeni u zimskom semestru već je u rujnu došlo gotovo 550 studenata, za koje je Središnji sveučilišni ured organizirao Tjedan dobrodošlice (Welcome Week) za strane studente u razmjeni.

Najviše stranih studenata na studijski boravak došlo je u okviru Erasmus+ programa, a najveće skupine gostujućih studenata pristigle su iz Španjolske, Njemačke i Francuske. Međutim, studentsku razmjenu na Sveučilištu u Zagrebu ostvaruje i dvadesetak studenata u programu sveučilišne bilateralne suradnje sa sveučilištima iz cijelog svijeta te još dvadeset pet studenata iz Indonezije u sklopu posebnoga IISMA programa i desetak studenata iz Ukrajine. Erasmus+ mobilnost ključna je

i za EU-ov projekt saveza europskih sveučilišta UNIC – Europsko sveučilište gradova u postindustrijskoj tranziciji, kojega je član Sveučilište u Zagrebu (<https://www.unic.eu/hr/naslovna>), jer se i inter-UNIC mobilnosti studenata prijavljuju na interne natječeaje i financiraju iz projekta Erasmus+ mobilnosti.

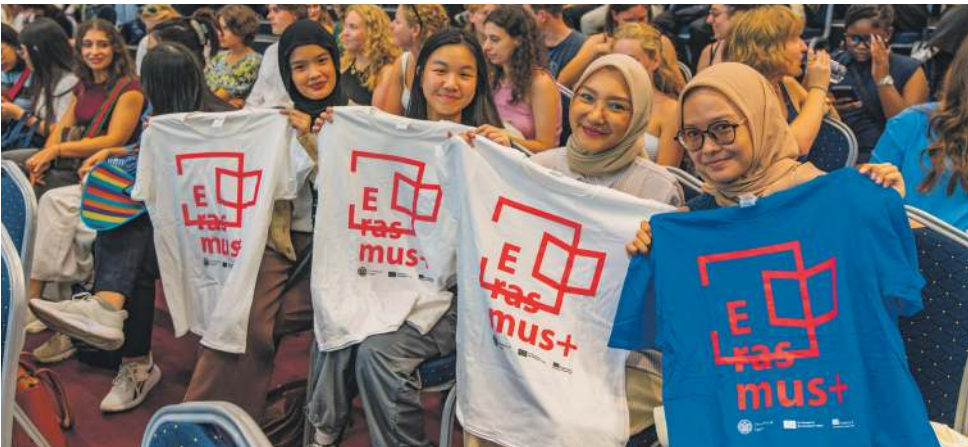
Tjedan dobrodošlice održavao se od 23. do 27. rujna 2024. u prostorima rektorata Sveučilišta, a program je između ostalog sadržavao akademska predavanja o kulturološkom šoku i akulturaciji, o hrvatskoj religijskoj baštini, o hrvatskom obrazovnom sustavu i o hrvatskoj kulturi i povijesti. Studenti su uživali i u orguljaškom koncertu u Crkvi svetog Marka u izvedbi profesora s Muzičke akademije. Stručno vodstvo na engleskom jeziku kulturno-povijesnim središtem grada Zagreb organizirano je u više termina tijekom tjedna, kao i vođeni obilazak Tehničkoga muzeja Nikola Tesla.

Tjedan dobrodošlice završio je Danom dobrodošlice, koji se održao u svečanoj dvorani u novoj zgradi rektorata Sveučilišta.

Studijski boravak na partnerskom sveučilištu svih studenata, odlaznih

Welcome Day

Od početka svoga studiranja znao sam da želim ići na studentsku razmjenu i čim sam se na to i odlučio, znao sam da želim ići u Španjolsku. Dodatni poticaj mi je dao moj prijatelj koji je bio na razmjeni u Seville dvije godine prije i imao je samo najbolje riječi o gradu i cijelom svom iskustvu. Što se tiče mog izbora gdje sam htio odraditi razmjenu, znao sam da nema drugog grada osim Barcelone. Taj grad me oduvijek privlačio zbog raznih faktora. Velika europska metropola koja je relativno mala naspram ostalih europskih metropola. Tipičan španjolski grad koji ima dušu koja je potpuno drukčija od ostatka Španjolske. Ali pojedine nedoumice su i dalje postojale. Koliko su Katalonci otvoreni prema strancima? Koliko govore engleski? Kakave su cijene u takvom gradu? Unatoč tim nedoumicama, odlučio sam čvrsto stajati iza svoje odluke. Grad me oduševio svojom ljepotom i jedinstvenom energijom koja se

ne može opisati. Fakultet je izlazio u susret maksimalno. Na mail su odgovarali odmah nakon što sam ga poslao i sve to na savršenom engleskom bez ikakvog problema. Jedna od stvari koja me impresionirala na fakultetu bila je to što smo, čim je krenuo semestar, imali dva tjedna da promijenimo predmete koje smo upisali i upišemo nove. Nakon svih tih promjena ja sam upisao sve željene predmete. Od pet kolegija koje sam slušao, dva kolegija sam položio putem projekta koji se radio tijekom cijelog semestra. Kolokvije nismo imali, već isključivo polaganje putem ispita. O društvenom životu ne treba puno pisati. Izvanserijski. Uz svakodnevne evente koje je organizirao ESN, najpoznatiji izlet svakako je petodnevni izlet na Ibizu. Taj izlet je okupio ESN-ove iz cijele Španjolske i s juga Francuske. Nezaboravno iskustvo koje je teško replicirati.

Ivan Pačić

Oduvijek sam voljela talijansku kulturu, hranu i jezik, stoga sam znala da je Italija jedina opcija za mene kad je u pitanju razmjena. Fokusirala sam se na istraživanje akademskih programa na ponuđenim partnerskim sveučilištima u Italiji iz želje da pronađem nešto što nisam imala prilike slušati kod nas. Kao najbolja kombinacija akademskih interesa i osobnih želja pokazao se Milano. Milano nije grad koji svi vole, dapače to je grad za koji sam najčešće čula kako nije „pravi“ talijanski grad, kako nema kulture ni povijesti, već je samo isprazan i skup grad velikih korporacija. Ipak, Milano se pokazao kao cijela hrpa parkova, terasa sa zelenilom, izložbi posvećenih Da Vinciju, fino odjevenih bankara, mladih ljudi koji se nakon posla i fakulteta druže na „aperitivu“ s prijateljima... I tako sam se ja zaljubila u svoj Erasmus grad.

Sveučilište na koje sam došla (Universita Catolica del Sacro Cuore) bilo je kao iz filma: ulazak na velika kamena vrata, veliki vrtovi u središtu kompleksa i mnoštvo mladih ljudi iz cijelog svijeta koji se druže, pričaju i piju kavu. Dobila sam priliku nastavu slušati s redovitim studentima njihova smjera International Relations and Global Affairs, u sklopu kojega sam slušala kolegije iz političke filozofije, europskoga prava, globalne etike, restorativne pravde i sl. Za jednu studenticu politologije ne može bolje. Neizmjereno sam zahvalna na ovom iskustvu – omogućilo mi je ne samo život u Italiji na pet mjeseci, što mi je bio životni san, nego priliku da vidim kako se uči i razmišlja na drugim sveučilištima izvan moga, da proputujem skoro cijelu Italiju i da zavolim još jedan grad koji je zbog ovoga iskustva zauvijek dio mene.

Karla Birkić

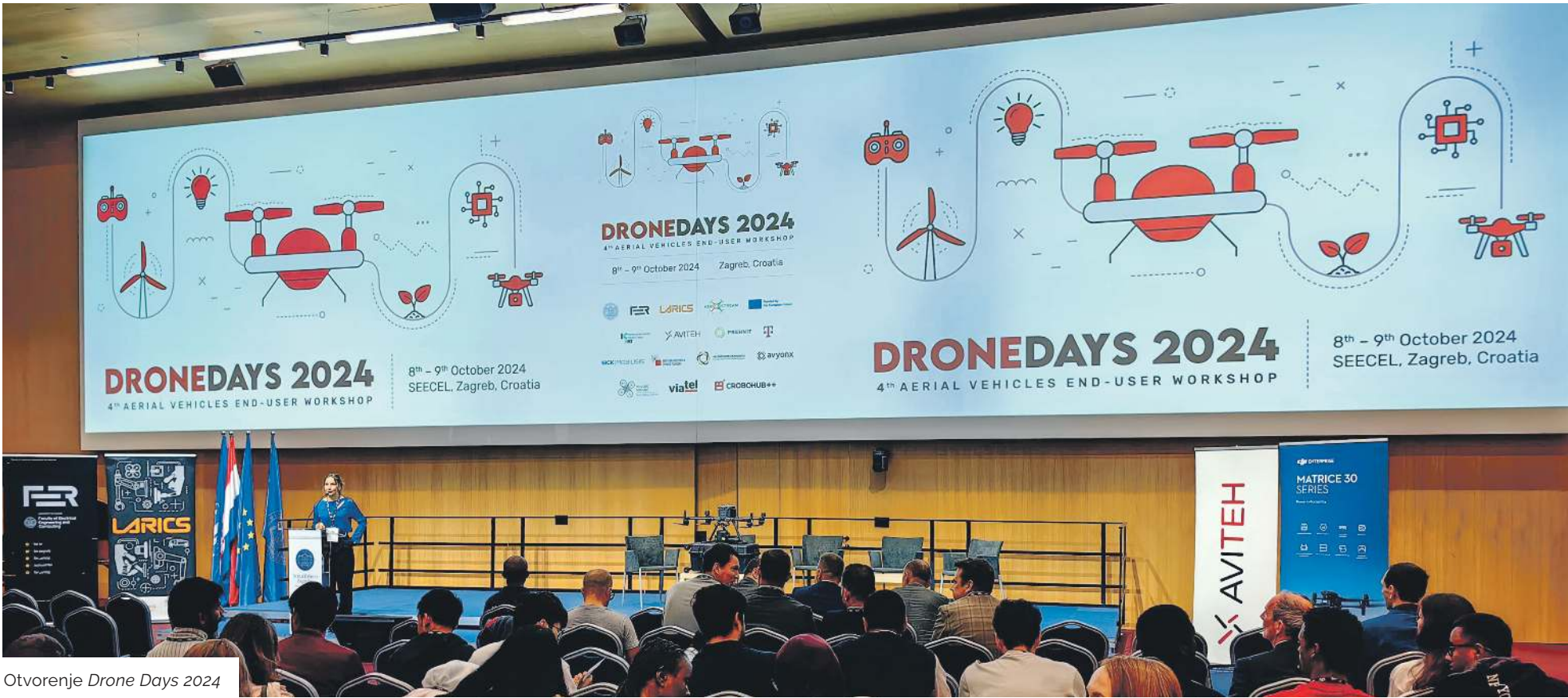
(hrvatskih) i dolaznih (stranih), trebao bi rezultirati ostvarivanjem određenoga broja ECTS bodova i rezultata učenja koji će biti priznati od matičnoga fakulteta ili akademije na kojoj je student upisan, u skladu s potpisanim bilateralnim sporazumima.

Za strane studente na raspolaganju je velik broj studijskih kolegija koji se izvode na engleskom jeziku na Sveučilištu u Zagrebu. Međutim, dodatno je u ponudi i učenje hrvatskoga jezika za strane studente na Croaticumu Filozofskoga fakulteta, kojima se školarina za taj kolegij u najvećem dijelu sufinancira iz projekta Erasmus+ mobilnosti, kao i određena ponuda kulturnih programa, a sve kako bi se promicao hrvatski jezik i hrvatska kultura, kako je predviđeno i u programskim smjernicama EK-a koje stavljaju naglasak na višejezičnost i očuvanje nacionalne kulture unutar država članica Europske unije.

Tijekom studijskoga boravka u Zagrebu stranim studentima pruža potporu i studentska udruga Erasmus Student Network (ESN) Zagreb, čiji rad sufinancira Središnji sveučilišni ured iz Erasmus+ projekta, a na partnerskim sveučilištima sličnu potporu hrvatskim studentima pružaju domaće udruge ESN.

Motivacija i očekivanja studenata, hrvatskih i stranih, tijekom međunarodnoga studijskoga boravka vrlo su različiti, no svima njima zajedničko je bogato iskustvo studiranja i života izvan Hrvatske, koje im je od velike koristi za profesionalnu karijeru i za život općenito.///

PODSJEĆAMO Erasmus+ je program EU-a kojim se podupiru obrazovanje, osposobljavanje, mladi i šport u Europi. Njegov proračun iznosi oko 26,2 milijarde eura za razdoblje 2021. – 2027. te je usmjeren na socijalnu uključenost, zelenu i digitalnu tranziciju te na promicanje sudjelovanja mladih u demokratskom životu. Erasmus+ program nudi mogućnosti za mobilnost i suradnju u visokom obrazovanju, strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, školskom obrazovanju (uključujući rani i predškolski odgoj i obrazovanje) i u obrazovanju odraslih te za mlade i za šport. Više o Erasmus+ programu na <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/hr/about-erasmus/what-is-erasmus>.

Otvorenje Drone Days 2024

Vodeći stručnjaci raspravljali o budućnosti dronova na konferenciji

DroneDays 2024

Više od 300 sudionika te oko 50 domaćih i stranih poduzeća okupilo se u Zagrebu na najvećoj konferenciji o bespilotnim letjelicama u Hrvatskoj i regiji. Raspravljalo se o novim tehnologijama i izazovima u primjeni bespilotnih letjelica u brojnim domenama, od sigurnosno važnih sektora i obrazovanja do zaštite prirode, održivoga razvoja i mnogih drugih.

PIŠE: **Antonella Barišić Kulaš**

Laboratorij za robotiku i inteligentne sustave upravljanja (LARICS) i Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu (FER) uspješno su organizirali *DroneDays 2024*, četvrto izdanje najveće konferencije o bespilotnim letjelicama u Hrvatskoj i regiji. Fokus konferencije bio je na jednoj od najbrže rastućih industrija današnjice i upoznavanje šire javnosti s prednostima i izazovima rada s bespilotnim letjelicama i njihovim mogućim primjenama.

Konferencija, koja se održavala 8. i 9. listopada u SEECEL-u, okupila je više od 300 sudionika, uključujući vodeće stručnjake, inovatore i istraživače iz Hrvatske i svijeta. Tijekom dva dana konferencije sudionici su imali priliku čuti predavanja vrhunskih domaćih i međunarodnih stručnjaka iz akademske zajednice, poduzetništva i industrije te sudjelovati u panel-raspravama o ključnim temama vezanima za primjenu dronova u različitim sektorima, uključujući hitne intervencije poput vatrogastva i spašavanja. Uz bogat program, tijekom konferencije održavao se i sajam na kojem su se predstavile vodeće domaće tvrtke u industriji dronova, kao što su AVITEH Audio Video Tehnologije, Prehnt i SICK Mobilisis.

„Kada smo prije gotovo dvadeset godina u LARICS-u nabavili prvi dron, bila je to tek igračka koja je jedva održavala stabilnost u letu. Da mi je tada netko rekao kako

Abeje Y. Mersha

će LARICS 2024. godine organizirati četvrtu konferenciju posvećenu bespilotnim sustavima, pomislio bih da se šali. Danas, nakon što smo stekli veliko iskustvo i svjedočili razvoju ovih sustava, mogu s punim uvjerenjem reći da budućnost zaista leži u zraku... i da se ne šalim”, izjavio je **prof. dr. sc. Stjepan Bogdan** i prisjetio se prvih iskustava korištenja dronova u FER-ovu Laboratoriju za robotiku i inteligentne sustave upravljanja (LARICS).

„Ove godine bilježimo gotovo dvostruko veći broj sudionika, a posebice bih istaknula broj novih mladih poduzeća. Broj inovacija u području dronova u Hrvatskoj kontinuirano raste te je sada fokus na privlačenju korisnika i kupaca. Ako želimo biti konkurentni na tržištu, potrebno je inovirati i konstantno testirati nove tehnologije”, istaknula je

Antonella Barišić Kulaš, mag. ing., organizatorica konferencije *DroneDays* i istraživačica na FER-u.

Međunarodni stručnjak, ujedno i predavač na konferenciji, **Abeje Y. Mersha** iz Nizozemske naglasio je da se razvojem svijesti o važnosti i vrijednostima primjene dronova te uz edukaciju mogu prevladati prepreke u usvajanju tehnologije dronova u malim i srednjim poduzećima.

Nove ideje, rješenja i suradnje predstavljene na ovogodišnjoj konferenciji, kao i razvoj svijesti i daljnja edukacija, zasigurno će potaknuti posvemašnji razvoj ove brzorastuće industrije, ujedno čineći *DroneDays* nezaobilaznim događajem za sve koji žele biti u koraku s inovacijama u svijetu bespilotnih letjelica. ///

Panel rasprava

Obrazovanje budućnosti u kontekstu cjelovite obnove i modernizacije zgrada Učiteljskoga fakulteta

Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, razvijajući se kroz povijest, stvarao je temelje hrvatskoga društva da postane vodeća visokoškolska institucija za obrazovanje učitelja i odgojitelja u Republici Hrvatskoj.

PIŠE: prof. dr. sc. Marko Badrić, Sveučilište u Zagrebu Učiteljski fakultet

U suvremenom društvu u doba ubrzanoga tehnološkoga napretka možemo se zapitati ima li ljepšega zanimanja od onoga koje nam omogućuje da mladoga čovjeka oblikujemo u ono što bi on trebao biti u budućnosti. Ubrzani način života, koji se mijenja pod utjecajem ne samo tehnoloških nego i drugih inovacija, pred mladoga čovjeka stavlja velike životne izazove.

Da bi dijete odnosno mladi čovjek mogao odgovoriti na buduće zahtjeve, potrebno ga je kvalitetno educirati. Upravo iz tog razloga uloga svih odgojno-obrazovnih ustanova u obrazovnoj vertikali postaje sve značajnija. Učitelji i odgojitelji prve su osobe u obrazovnom sustavu koje započinju s odgojem i obrazovanjem djece i mladih. Republika Hrvatska odnosno hrvatsko društvo u cjelini, da bi moglo odgovoriti na zahtjeve suvremenoga vremena, treba kvalitetne učitelje i odgojitelje s novim pogledom na obrazovanje za budućnost.

Zbog toga je kvalitetno kontinuirano obrazovanje i profesionalni razvoj učitelja i odgojitelja nužno u razvoju budućega obrazovnoga sustava. Obrazovanje učitelja i odgojitelja iznimno je važno u oblikovanju društva u budućnosti jer je njihova uloga jedan od presudnih čimbenika za temeljni razvoj svakoga djeteta. Njihovo obrazovanje svakako će doživjeti značajnu transformaciju, u prvom redu zbog tehnološkoga napretka, drukčijih načina učenja i podučavanja te zbog cjelovite evolucije društva u cjelini.

Ako se pogleda učiteljska odnosno odgojiteljska struka, onda se može vidjeti da je to složeno zanimanje koje od njih zahtijeva odgovorno djelovanje jer se događa u najosjetljivijem razdoblju dječjega razvoja. Suvremeni utjecaji koji nas okružuju imaju reperkusije na promjene u društvu, a zasigurno utječu i na obrazovanje. Procesi razvoja svakoga društva, koji se odvijaju globalno i nije ih moguće izbjeći, temelje se na znanju. Svaka razvijena država ima tendenciju razvoja svojega obrazovnoga sustava i obrazovanje je postalo, možemo slobodno reći, i nacionalno pitanje opstanka čovjeka u suvremenim životnim uvjetima. Za takve zahtjeve potrebne su prije svega inovacije u sustavu odgoja i obrazovanja. Nije dovoljno samo mijenjati temeljne dokumente različitim oblicima reformiranih školskih sustava, nego postoji potreba za implementiranjem istih u kontinuiranu provedbu kroz cjelokupni odgojno-obrazovni sustav.

Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, razvijajući se kroz povijest, stvarao je temelje hrvatskoga društva da postane vodeća visokoškolska institucija za obrazovanje učitelja i odgojitelja u Republici Hrvatskoj. Činjenice govore da se spajanjem Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s Visokom učiteljskom školom u Čakovcu i Petrinji, koje su imale dugogodišnju tradiciju obrazovanja učitelja još iz 1862. i 1879. godine, dobilo ne samo na kvantiteti studentske populacije nego i na visokoj kvaliteti obrazovnoga kadra. Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu ustrojen je na trima lokacijama i provodi različite studijske programe te je po tome kao

Učiteljski fakultet Sveučilište u Zagrebu

visokoškolska institucija specifičan u Republici Hrvatskoj. Može se slobodno reći da je najveća ustanova na području obrazovanja prvostupnika i magistara ranoga i predškolskoga odgoja na prijediplomskoj i diplomskoj razini te magistara primarnoga obrazovanja na diplomskoj razini, s najvećim brojem studenata. Osim prijediplomskih i diplomskih studija, na Učiteljskom fakultetu provode se poslijediplomski specijalistički i sveučilišni doktorski studiji. Isto tako, postoji i nekoliko programa cjeloživotnoga obrazovanja, pri čemu se vidi da Fakultet kontinuirano razvija različite vrste programa kako bi privukao sve više studenata.

Novi prostori sa suvremeno opremljenim didaktičko-nastavnim i informatičkim resursima odličan su čimbenik u privlačenju budućih studenata.

Naravno, u budućnosti je potrebno razvijati i unaprijeđivati sve obrazovne programe Fakulteta s obzirom na važnost u nacionalnom kontekstu. Očekuje se da će Fakultet u budućnosti imati važnu društvenu ulogu u planiranju i razvoju obrazovnih politika na svim razinama odgojno-obrazovnoga sustava. Samim time potrebno je staviti naglasak na učitelje i odgojitelje koji trebaju i moraju biti temelj svih procesa unaprijeđivanja obrazovnih sustava u kontekstu promjena koje nastaju u suvremenom društvu.

S obzirom na već poznati trend demografskoga pada u Republici Hrvatskoj i smanjivanjem ponajviše broja učenika, što se poslije reflektira i smanjivanjem broja studenata, Učiteljski fakultet mora raditi na privlačenju studenata koji žele studirati na njemu. Zadnjih nekoliko godina pokazao se silazni trend upisanih studenata, posebice na odsjecima u Petrinji i Čakovcu. S obzirom na to da je Učiteljski fakultet pretrpio katastrofu nastradavši u dvama velikim potresima koji su pogodili Petrinju i Zagreb, bilo je potrebno učiniti veliki napor da bi se svladao nastali izazov. Među prvim sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu pripremio je projektnu dokumentaciju za cjelovitu obnovu obiju u potresu oštećenih zgrada te povukao sredstva iz Fonda solidarnosti. Sam proces obnove trenutačno je u završnoj fazi, te je zgrada u Zagrebu već spremna za uporabu, a završetak radova u Petrinji očekuje se do kraja godine i sve će biti spremno za početak ljetnog semestra akademske godine 2024./2025. Osim potresne obnove, zbog dotrajalosti i starosti, ali i

Obnova zgrade Odsjeka Učiteljskog fakulteta u Čakovcu

U akademskoj se godini 2024./2025. na svim trima lokacijama Fakulteta upisalo više studenata nego u prethodnim godinama, a posebice se to odnosi na Odsjek u Petrinji.

Obnova zgrade Odsjeka Učiteljskog fakulteta u Petrinji

opasnosti, bilo je potrebno obnoviti i zgradu Odsjeka u Čakovcu.

S obzirom na sve te izazove nakon obnove zgrada Učiteljskoga fakulteta, očekuje se poboljšanje radnih i uvjeta studiranja. U Petrinji se očekuje da će to biti jedan važan segment u cjelokupnoj obnovi teško stradalog grada u potresu 2020. godine kako bi se brže i učinkovitije revitalizirao život u širem društvenom kontekstu. Isto tako, tim se postupcima studentima i zaposlenicima omogućuje povratak u sigurne i moderne prostore za rad i učenje. Sama najava završetka obnove zgrada u ovoj akademskoj godini značajno se predstavljala budućim studentima Učiteljskoga fakulteta. Na dvjema lokacijama (Petrinja i Čakovec) održane su različite promidžbene akcije kako bi se potencijalnim studentima predstavile prednosti studiranja na Učiteljskom fakultetu. Kreirane su i planirane promidžbene strategije kojima se nastojalo privući pažnju budućih studenata i prikazati najvažnije čimbenike koji se odnose na Učiteljski fakultet kao poželjno mjesto za studiranje. Samim time u akademskoj se godini 2024./2025. na svim trima lokacijama upisalo više studenata nego u pret-

hodnim godinama, a posebice se to odnosi na Odsjek u Petrinji. Upravo se na tom odsjeku u budućnosti očekuje dodatna vrijednost u unaprjeđenju kvalitete studiranja s obzirom na to da je trenutačno u tijeku priprema za početak izgradnje studentskoga doma u Petrinji. Sama izgradnja zasigurno će pridonijeti i većim zanimanjem za upis na fakultet u Petrinji jer će grad dobiti još jednu vrijednosnu dimenziju koja će osnažiti i ubrzati poslijepotresnu revitalizaciju života.

Uvjereni smo da će u budućnosti zbog potpune modernizacije učionica, primjerice pametnim pločama, novom informatičkom opremom i suvremenim namještajem koji omogućuje različite načine učenja i podučavanja, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu biti mjesto broj jedan za sve buduće naraštaje studenata. Novi prostori sa suvremeno opremljenim didaktičko-nastavnim i informatičkim resursima odličan su čimbenik u privlačenju budućih studenata. Očekuje se da će se u novim modernim zgradama obrazovati učitelji i odgajatelji budućnosti, čija će uloga u oblikovanju novih naraštaja, koji će se suočavati s još bržim tehnološkim napretkom, biti ključna. ///

POZNATI SU DOBITNICI REKTOROVE NAGRADE

Objavljen popis ovogodišnjih dobitnika Rektorove nagrade

– svečana je dodjela 7. studenoga u okviru *Tjedna Sveučilišta*

Na mrežnoj stranici Sveučilišta u Zagrebu www.unizg.hr objavljeni su rezultati Natječaja za dodjelu Rektorove nagrade za akademsku godinu 2023./2024.

PIŠE: Sveučilište u Zagrebu

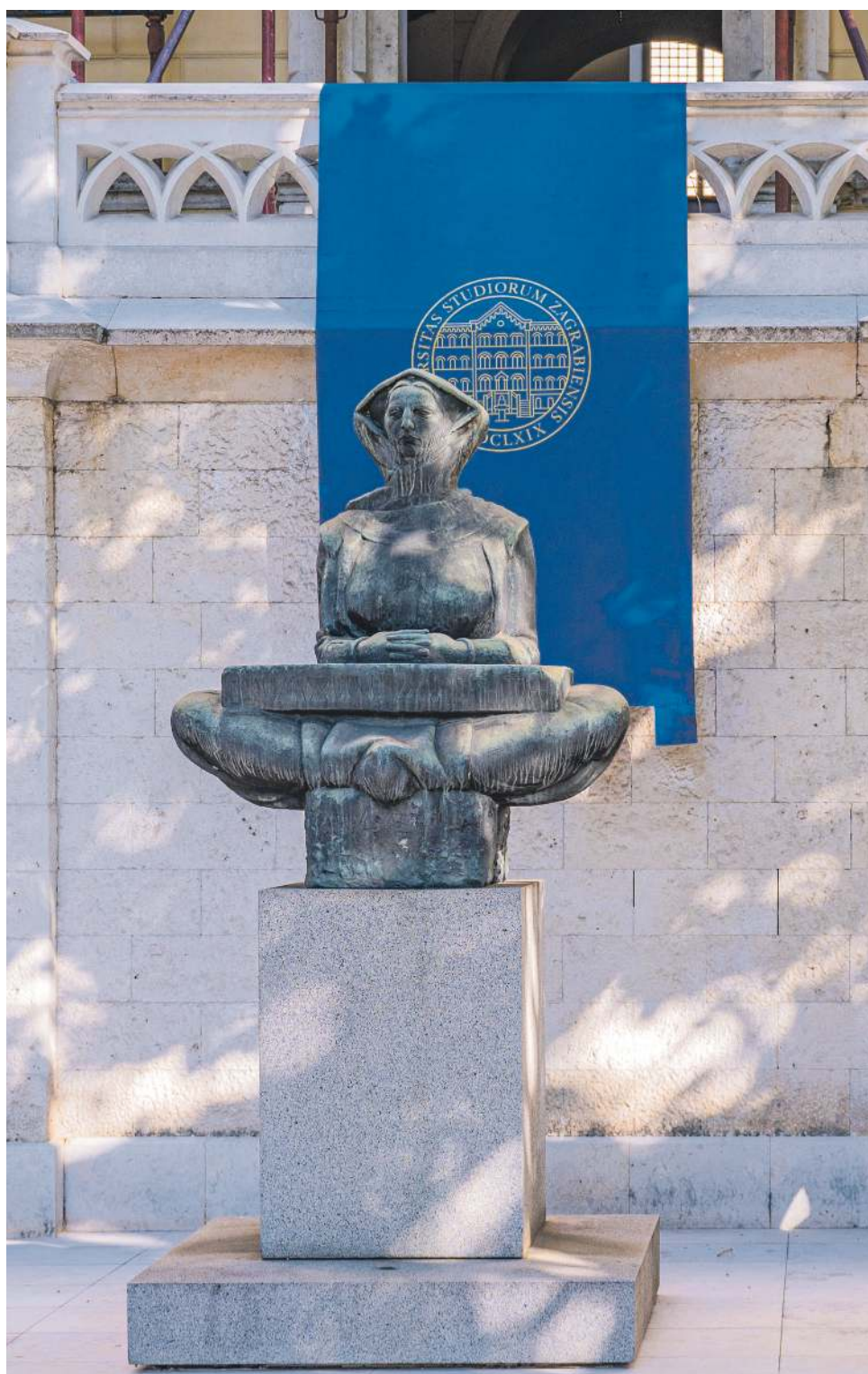
U skladu s rektorovom odlukom i *Pravilnikom o dodjeli Rektorove nagrade*, ove će godine biti dodijeljeno **ukupno 110 Rektorovih nagrada u pet kategorija**: 79 nagrada za individualni znanstveni i umjetnički rad jednoga ili dvoje autora, 12 nagrada za timski znanstveni i umjetnički rad triju do deset autora, pet nagrada za znanstveni i umjetnički rad većih razmjera – timski znanstveni i umjetnički rad (više od deset autora), tri nagrade za posebne natjecateljske uspjehe pojedinaca ili timova (na prijedlog čelnika sastavnice ili rektora) te 11 nagrada za društveno koristan rad u akademskoj i široj zajednici (na prijedlog čelnika sastavnice ili rektora).

Svečana dodjela Rektorove nagrade, kao i cjelodnevni program koji prati tu svečanost održat će se, u okviru manifestacije *Tjedan Sveučilišta u Zagrebu*, u četvrtak 7. studenoga 2024. u 12 sati u svečanoj dvorani u Regionalnom centru za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje jugoistočne Europe – SEECEL.

Predstavljanje najreprezentativnijih nagrađenih radova iz svakoga područja toga će dana biti održano u 10 sati. Nakon svečane dodjele, od 13 do 16 sati Sveučilište organizira **kratke razgovore za posao** u kojima će sudjelovati poslodavci i dobitnici nagrada. Također, u predvorju svečane dvorane bit će postavljena **izložba postera nagrađenih radova** koja će biti otvorena za javnost od 7. do 15. studenoga 2024. Sažetci svih nagrađenih radova, na hrvatskom i engleskom jeziku, bit će objavljeni na mrežnim stranicama Sveučilišta.

Natječaj za dodjelu Rektorove nagrade za akademsku godinu 2023./2024. bio je otvoren od 14. veljače do 30. kolovoza 2024. do 16 sati, a **pravo prijave imali su svi studenti prijediplomskih, diplomskih te integriranih prijediplomskih i diplomskih studija Sveučilišta u Zagrebu**.

**POPIS DOBITNIKA REKTOROVE NAGRADE
ZA AKADEMSKU GODINU 2023./2024.
MOŽETE VIDJETI SKENIRANJEM QR KODA:**

Impressum

AKADEMSKI LIST

Novine Sveučilišta
u Zagrebu

Redakcija:

Tatjana Klarić Beneta
Ana Konta
Branko Nađ

Glavni urednik:

dr. sc. Petar Bilobrk

Nakladnik:

Sveučilište u Zagrebu

Za nakladnika:

prof. dr. sc. Stjepan Lakušić,
rektor

Nakladnički savjet:

prof. dr. sc. Tibor Pentek,
predsjednik,
prof. dr. sc. Dubravko Majetić,
prof. dr. sc. Tomislav Josip Mlinarić,
red. prof. art. Jasenka Ostojić

Adresa redakcije:

Trg Republike Hrvatske 14
Telefon: 01 4698 187
akademski@unizg.hr
www.akademski.hr

Poplavni događaj 8. lipnja 2023. godine u gradu Požegi

Urbane poplave

– stanje i potrebe

Velike poplave u Bosni i Hercegovini, nažalost s ljudskim žrtvama, te ozbiljne poplave na makarskom i karlovačkom području u listopadu 2024. natjerale su nas na drukčije promišljanje o odnosu društva u cjelini prema našem kulturnom, prirodnom i graditeljskom naslijeđu.

PIŠU:

izv. prof. dr. sc. Damir Bekić

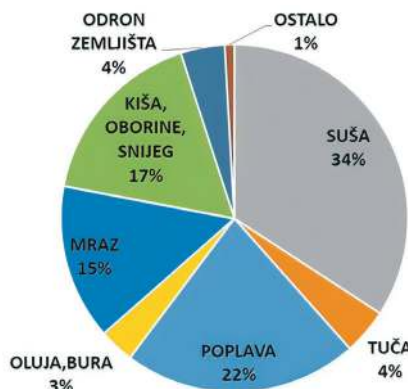
izv. prof. dr. sc. Dražen Vouk

Sveučilište u Zagrebu Građevinski fakultet

Velike poplavne štete u Bosni i Hercegovini s nažalost ljudskim žrtvama te ozbiljne poplave na makarskom i karlovačkom području u listopadu 2024. podsjetile su nas na potrebu drugačijeg promišljanja o odnosu društva u cjelini prema učestalijim štetnim posljedicama od prirodnih nepogoda. Na jednu elementarnu nepogodu (poplave), kako to često i biva, nadovezuju se i druge (požari, epidemije i sl.). Nakon elementarnih nepogoda i štete od poplava, velika se pozornost pridaje traženju njihova uzroka. Međutim, uzroci urbanih poplava višestruki su i složeni, a preglednosti radi, grupirani su prema načelima i pravnim uzrocima, utjecajima klimatskih promjena te prema infrastrukturnim, organizacijskim i upravljačkim uzrocima.

NAČELA I PRAVNI UZROCI

U načelu, sustavi oborinske odvodnje izgrađeni su u vrijeme kada je paradigma rješenja problema s popla-

Poplave i intenzivne oborine čine većinu prijavljenih šteta od prirodnih nepogoda u Hrvatskoj (39 %; prikazano svijetlo plavom i zelenom bojom na slici)
(izvor: Ministarstvo financija za razdoblje 2010. – 2018.)

Sve intenzivnijom urbanizacijom, koju prati povećanje nepropusnih, a smanjenje zelenih površina, smanjuje se mogućnost zadržavanja i prirodne infiltracije oborina.

vama bila vezana uz obranu od poplava ili zaštitu od poplava, a što je, nakon poplava u Europi 2002. godine, promijenjeno u današnje upravljanje rizicima od poplava, primarno prema Direktivi 2007/60/EC. Novi smjer i način promišljanja upravljanja poplavnim rizicima transponiran je u Zakon o vodama i u popratne podzakonske akte. Upravljanje pluvijalnim (kišnim) poplavama u Republici Hrvatskoj nije dobilo na tolikoj važnosti u usporedbi s riječnim ili morskim poplavama. Zbog toga danas u Hrvatskoj nedostaje jasna legislativa u područja upravljanja pluvijalnim poplavama, a posljedično nedostaje i izrađenih studija analize rizika od urbanih poplava uz korištenje suvremenih hidrološko-hidrauličkih modela, s definiranjem mjera prilagodbe temeljenima na održivom razvoju urbane odvodnje (integralni sustavi urbane odvodnje, optimizacija kombinacije građevinskih i negrađevinskih mjera, korištenje mjera zelene infrastrukture itd.).

KLIMATSKE PROMJENE

Europska agencija za zaštitu okoliša objavila je 2012. godine izvješće *Klimatske promjene, utjecaji i osjetljivost u europskim zemljama*. Izvješće pokazuje da povećanje temperature, promjene u količini oborina te smanjenje snježnog i ledenog pokrivača povećavaju štete od prirodnih nepogoda, posebice od poplava. Kombinirani utjecaj projiciranih klimatskih promjena i društveno-ekonomskih kretanja može dovesti do velikih šteta u budućnosti, a ti se troškovi mogu znatno smanjiti mjerama prilagodbe na klimatske promjene.

INFRASTRUKTURA

Povećanje urbanizacije slivnoga područja prati povećanje nepropusnih i smanjenje zelenih površina, čime se smanjuje mogućnost zadržavanja vode i prirodne infiltracije oborina na slivu. Nadalje, sustavi odvodnje otpadnih voda u gradovima uglavnom su mješovitog tipa, pri čemu se zajedničkom kanalskom mrežom odvođe izrazito opterećene fekalne vode, znatno manje opterećene oborinske vode s javnih i privatnih površina te slabo ili nikako opterećene oborinske vode s krovova. Odvodnja oborinskih voda s novih nepropusnih površina u većini se slučajeva odvija nekontrolirano, tako da se opterećenje sustava povećava dodatnim oborinskim vodama. Posljedice na postojeći mješoviti tip odvodnje su nedostatna hidraulička protočnost sustava, što rezultira urbanim poplavama pri pojavama oborina većeg intenziteta i trajanja, kao i potreba za njegovim povećanim održavanjem.

UPRAVLJANJE

Gospodarenje sustavima oborinske odvodnje uglavnom se dijeli između jedinica lokalne samou-

Primjer primjene integralne odvodnje oborinskih voda, Gray to Green Sheffield
Izvor: <https://www.nigeldunnett.com/grey-to-green-2/>

**Kombinirani utjecaj
projiciranih klimatskih
promjena i društveno-
ekonomskih kretanja mogu
dovesti do velikih šteta u
budućnosti.**

prave i Hrvatskih voda. Gospodarenje infrastrukturnim objektima na uzvodnim i nizvodnim krajevima sustava (brdski potoci, brdske retencije, zapornice na krajevima mješovitih sustava odvodnje koji su kanalizirali prirodne vodotoke itd.) u djelokrugu je Hrvatskih voda, a gospodarenje otvorenim i zatvorenim kanalima, cjevovodima i popratnim objektima na sustavu odvodnje u djelokrugu je javnih isporučitelja vodnih usluga, odnosno gradova i jedinica lokalne samouprave. Takvo dijeljeno gospodarenje u sustavu zaštite od voda bez koordinacije zapravo je neučinkovito, posebice za potrebe provedbe mjera prije i tijekom poplavnoga događaja. Nadalje, u gradovima ne postoji sustav za operativno upravljanje sustavom oborinske odvodnje u realnom vremenu koji bi omogućio pravodobno prepoznavanje problema i poduzimanje konkretnih zaštitnih mjera.

U cilju kvalitetnog upravljanja različitim sustavima i brojnim infrastrukturnim sadržajima, javlja se potreba za detaljnijim sagledavanjem utjecaja klimatskih promjena kako bi se pravodobno provele odgovarajuće mjere zaštite ljudskih života, ljudskoga zdravlja, okoliša, imovine i dr. U tom kontekstu poplave, osobito u urbanim područjima, zauzimaju važno mjesto u budućem strateškom pristupu upravljanja rizicima od istih.

Klimatske promjene i povećani intenziteti oborina te smanjivanje infiltracijskih površina (povećanje koeficijenta otjecanja prema odvodnim sustavima) izravno utječu na protočnost postojećega sustava odvodnje. Povećanje “čvrstih/nepropusnih” površina i intenziteta oborina čini današnje sustave odvodnje zaštite od poplava neprikladnima te je jasno da dosadašnje mjere i planovi niti jesu niti će biti primjereni za održivo upravljanje pluvijalnim poplavama u budućnosti. Činjenica je da se unatoč ovim problemima i povećanju troškova sanacija šteta od poplave, ne radi dovoljno na njihovu rješavanju.

Razmatrana tehnička i upravljačka rješenja trebaju

uključiti: (i) izdvajanje odvodnje vodnih tokova iz sustava oborinske odvodnje uz dogradnju i modernizaciju sustava zaštite od brdskih voda (ugradnja elektro-mehaničke opreme za automatsko upravljanje objektima); (ii) razdvajanje sustava fekalnih od oborinskih voda gdje god je to izvedivo s tehničkoga i ekonomskoga aspekta; (iii) formiranje integralnoga sustava odvodnje urbanih oborinskih voda na temelju optimalnoga odnosa građevinskih i negrađevinskih mjera uz krajobrazna rješenja (upojni zdenci, upojni bunari, manje retencije, bioretencije, zeleni krovovi, zelene fasade, infiltracijske površine, kišni spremnici u sklopu okućnica itd.) te opremanje objekata sustavom

za praćenje i automatizaciju rada te (iv) središnji upravljački sustav koji se sastoji od operativnoga modela za prognoziranje i rano upozorenje urbanih poplava i od sustava za praćenje i automatizaciju rada nad ključnim objektima sustava odvodnje.

Domaće znanje, tehnologija i materijali već postoje. Ističe se i trenutačna spremnost akademske zajednice da svojim znanjem i kapacitetima pruži adekvatnu potporu svim dionicima u procesu umanjenja rizika od urbanih poplava. Pritom se ističu dva primjera pozitivne prakse uključenosti akademske zajednice u izradu studijskih analiza umanjenja rizika od urbanih poplava uvjetovanih klimatskim promjenama:

**Klimatske promjene
i povećani intenziteti
oborina te smanjivanje
infiltracijskih površina
izravno utječu na
protočnost postojećega
sustava odvodnje.**

- Okvirni program aktivnosti za unaprjeđenje upravljanja rizicima od poplava na urbanom području Grada Zagreba kroz mjere prilagodbe klimatskim promjenama (Sveučilište u Zagrebu, Građevinski fakultet, 2021.)
- Okvirni program aktivnosti za unaprjeđenje upravljanja rizicima od poplava na urbanom području Grada Požege kroz mjere prilagodbe klimatskim promjenama (Centar Građevinskog fakulteta d. o. o., Zagreb, 2023.)

Vjerujemo da će ovi nedavni nesretni događaji potaknuti i intenzivirati ideje prema novom pristupu odvodnji i upravljanju rizicima od urbanih (pluvijalnih) poplava uz korištenje suvremenih načela održivoga urbanoga življenja na radost sadašnjih i budućih naraštaja. Javlja se i potreba za dodatnim edukacijskim programima koji bi omogućili profiliranje novih stručnjaka i njihovo osposobljavanje za suočavanje s izazovima u predmetnoj problematici na primjerenoj razini. ///

Primjer urbanizacije područja u periodu 2009.-2018.,
Izvor: GIS baza podataka Grada Zagreba

Inovacije u zdravstvu spoj su dviju strasti: poduzetništva i unaprjeđenja kvalitete življenja

„Namjera nam je razbiti stereotip da su inovacije u zdravstvu rezervirane samo za velike igrače i pokazati da globalni zdravstveni *startup* može nastati i uspjeti iz Hrvatske”,
ističe Marko Mimica, poduzetnik i izvršni direktora NetHuba.

RAZGOVARAO: Siniša Peleš
FOTO: privatni arhiv

Marko Mimica

PODUZETNIK I IZVRŠNI DIREKTOR
NETHUBA

❓ ZAŠTO STE SE ODLUČILI BAVITI BAŠ INOVACIJAMA U ZDRAVSTVU?

» Rad u zdravstvu oduvijek me privlačio jer pruža mogućnost stvarnog utjecaja na kvalitetu života i zdravlje ljudi. Kada sam odlučio zakoračiti u poduzetništvo, bilo mi je jasno da želim raditi na nečemu što će imati duboki smisao i utjecaj. Inovacije u zdravstvu spoj su tih dviju strasti: poduzetništva i unaprjeđenja kvalitete življenja. Smatram da raditi na unaprjeđenju zdravstvenog sustava kroz inovacije ima neizmjernu vrijednost, ne samo za profesionalni razvoj nego i za društvo u cjelini.

**Inovacije u zdravstvu
potiču gospodarski
rast stvaranjem
novih radnih mjesta
u sektorima poput
biotehnologije,
farmacije i IT-a.**

Inovacije u zdravstvu potiču gospodarski rast stvaranjem novih radnih mjesta u sektorima poput biotehnologije, farmacije i IT-a. Pravi primjer je djevojka koju smo nedavno povezali s novim suradnicima nakon što nam se obratila sa željom za uključivanje u rad istraživačkih grupa u području biomedicine i zdravstva. Zahvaljujući ovakvim suradnjama i projektima koje razvijamo, u javnim zdravstvenim i znanstvenim organizacijama već se otvaraju nova radna mjesta usmjerena na razvoj inovacijskih kapaciteta. Precizna medicina i napredne dijagnostičke metode ne samo da poboljšavaju zdravstvene ishode nego dugoročno smanjuju troškove zdravstvene skrbi, što je jedan od ključnih doprinosa gospodarstvu zahvaljujući inovacijama u zdravstvu.

❓ KAKO JE NASTALA IDEJA ZA NETHUB I KOJA VIZIJA STOJI IZA NJEGA?

» Od 2015. godine sudjelovali smo u brojnim projektima čiji je cilj bio unaprjeđenje zdravstvenog inovacijskog ekosustava. Iako smo postigli zadane projektne ciljeve, uočili smo manjak stvarnih društvenih promjena. Iz te potrebe rodila se ideja o NetHubu – organizaciji koja bi povezivala sve dionike zdravstvenog inovacijskog ekosustava i osigurala im podršku kroz edukaciju i mentorstvo.

Vizija je NetHuba da Jadranska Hrvatska postane

Za EIT Health zajednicu znanja i inovacija doznali smo preko EIT Health HUB-a u Hrvatskoj, koji djeluje pod okriljem Sveučilišta u Zagrebu.

konkurentnija u globalnom okruženju i da postane središte inovacija u zdravstvu. Cilj nam je povećati generiranje intelektualnog vlasništva, unaprijediti transfer tehnologije te privući više investicija i međunarodnih istraživačkih projekata. Želimo stvoriti ekosustav u kojem inovacije u zdravstvu cvjetaju, gdje *startupi*, istraživači i industrija zajednički rade na rješavanju najvećih izazova u zdravstvu. Dugoročno, želimo proširiti ovu viziju na cijelu Hrvatsku i regiju Zapadnog Balkana, stvarajući ekosustav kao izvor novih ideja, investicija i radnih mjesta, čime ćemo unaprijediti regionalni i globalni položaj u inovacijama.

startupi ili pojedinci, da nam se jave i pridruže u ovoj zajedničkoj misiji.

❓ KAD SMO KOD USPJEHA KAO UTJECAJA KOJI STVARATE U ZAJEDNICI, ŠTO SMATRATE DOSAD NAJVEĆIM USPJEHOM NETHUBA?

» Najveći uspjeh NetHuba leži u tome što smo uspjeli stvoriti ekosustav u kojem se suradnje između naših suradnih organizacija događaju prirodno, bez našeg neposrednog utjecaja. Kada vidimo da se inicijative odvijaju bez našeg izravnog sudjelovanja, znamo da smo sudjelovali u stvaranju održive zajednice. Iako su početni koraci bili izazovni i zahtijevali značajna ulaganja u ljudske resurse i vrijeme, vidjeli smo kako naše djelovanje pokreće lavinu pozitivnih promjena. Posebno smo ponosni na podršku koju smo dobili od EIT Health mreže, koja nam je pomogla da izgradimo samopouzdanje i postanemo prepoznatljiv igrač u području zdravstvenih inovacija.

❓ SPOMINJETE EIT HEALTH ZAJEDNICU ZNANJA I INOVACIJA. KAKO STE DOZNALI ZA EIT HEALTH ZAJEDNICU I KAKO VAM JE POMOGLA?

» Za EIT Health zajednicu znanja i inovacija doznali smo preko EIT Health HUB-a u Hrvatskoj, koji djeluje pod okriljem Sveučilišta u Zagrebu. Oni su nas uputili

Njemačkoj. Stekli smo nova znanja i vještine, proširili svoju mrežu kontakata, upoznali se s primjerima dobrih praksi razvijenih ekosustava, a financijska podrška koju smo dobili bila je ključna za provedbu naših projekata. DRIVE program je osmišljen da podrži organizacije poput naše, koje pomažu inovatorima pretvoriti svoje ideje u uspješne poslovne pothvate.

❓ KAKO ZAMIŠLJATE BUDUĆNOST NETHUBA ZA PET GODINA?

U sljedećih pet godina želimo postati ključni posrednik u inovacijama na području zdravstva za *startupe*, inovatore i istraživačke timove iz Hrvatske i regije Zapadnog Balkana. Naš je cilj povezati ih s investitorima te velikim *pharma* i *biotech* poduzećima na globalnim tržištima. Namjera nam je razbiti stereotip da su inovacije u zdravstvu rezervirane samo za velike igrače i pokazati da globalni zdravstveni *startup* može nastati i uspjeti iz Hrvatske. Također, želimo biti prepoznati kao centralna točka za zdravstvene inovacije u regiji, surađujući s ključnim dionicima i partnerima na međunarodnoj razini.

❓ GOSPODINE MIMICA, HVALA VAM ŠTO STE S NAMA PODIJELILI SVOJE INSPIRATIVNE PRIČE. SIGURAN SAM DA SVI KOJI SU UKLJUČENI U PODRUČJE INOVACIJA U ZDRAVSTVU

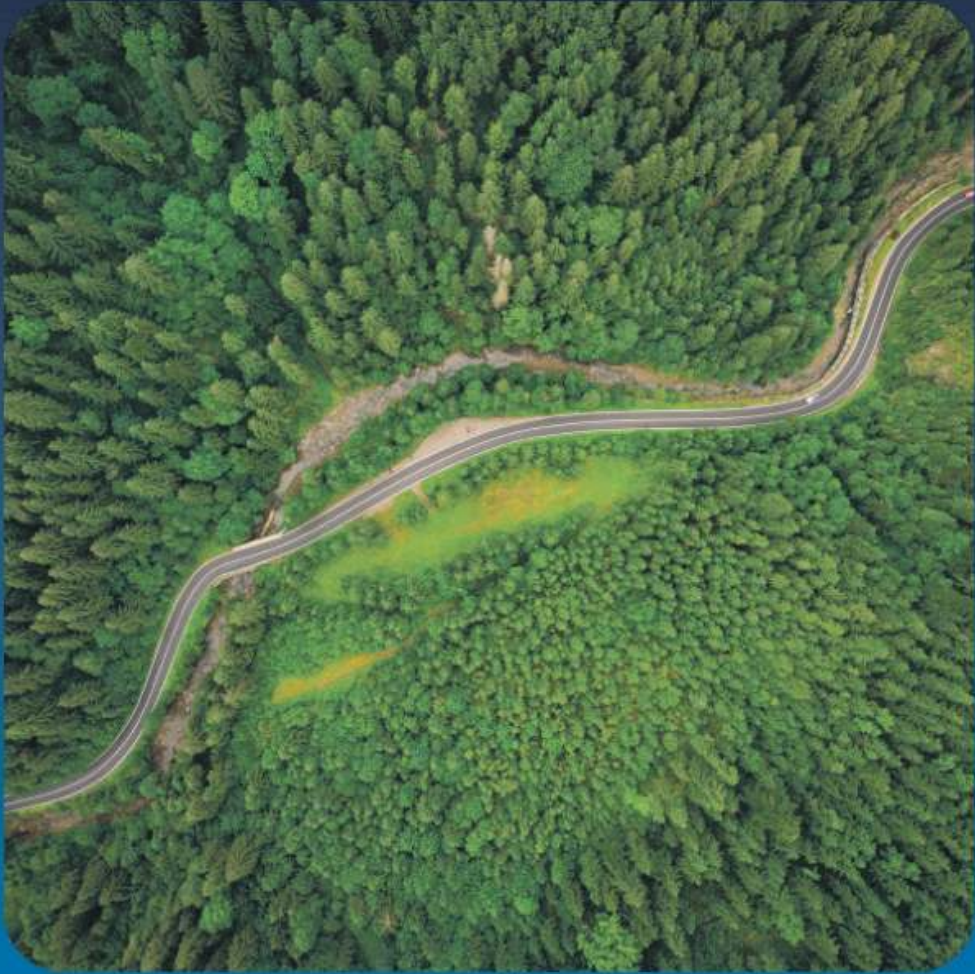

Co-funded by the European Union

Pave the Way for Healthcare Innovation

EIT Health DRIVE programme for start-up support organisations

Find out more

❓ U ZADNJE SE VRIJEME OTVARA SVE VIŠE AKCELERACIJSKIH PROGRAMA I HUBOVI USREDOTOČENI NA RAZVOJ INOVACIJA U ZDRAVSTVU. ŠTO IZDVAJA NETHUB I RAZLIKUJE GA OD KONKURENCIJE?

» NetHub trenutačno djeluje kao neprofitna organizacija, s ciljem stvaranja dodane vrijednosti u zdravstvenom sektoru. Ne vidimo konkurenciju, već priliku za zajednički rast. Naš je cilj potaknuti više konzultanta i poduzeća da se uključe u inovacije u zdravstvu jer vjerujemo da je to prostor za sve koji žele pridonijeti. Naš uspjeh mjerimo kroz utjecaj koji stvaramo u zajednici, a ne kroz tržišni natjecateljski okvir.

Najvažnija je snaga zajednice, u suradnji i dijeljenju znanja. Ako netko već surađuje s nekim drugim, to ne znači da nam se ne treba javiti. Postoje istraživački timovi, inovatori i *startupi* koji prolaze kroz slične probleme i izazove, i važno je da su umreženi i dijele iskustva. To stvara snagu zajednice. Pozivamo sve zainteresirane za razvoj inovacija u zdravstvu, bilo da su pružatelji zdravstvene skrbi, predstavnici znanstvenih organizacija, visoka učilišta ili industrije, investitori,

na *DRIVE* program, gdje smo se prijavili i bili izabrani za sudjelovanje. To nam je otvorilo vrata prema umrežavanju sa stručnjacima unutar EIT Healtha, s naglaskom na EIT Health InnoStars.

DRIVE program nam je omogućio validaciju naših aktivnosti i strategija u skladu s najboljim praksama razvijenih zdravstvenih inovacijskih ekosustava, kao što su Medical Delta u Nizozemskoj i Medical Valley u

DIJELE ISTI CILJ I VJERUJEM DA ĆEMO GA, KAKO STE LIJEPO ISTAKNULI, ZAJEDNIČKIM NAPORIMA, KROZ SURADNJU, I OSTVARITI. ŽELIM VAM PUNO USPJEHA I RADUJEM SE DALJNJOJ SURADNJI.

» Hvala Vama na interesu i prilici da podijelimo našu priču. Uvijek tražimo strastvene inovatore, *startupe* i partnere koji žele sudjelovati u transformaciji zdravstvenog inovacijskog ekosustava. Pozivamo sve zainteresirane da nam se jave kako bismo zajedno osigurali financiranje i podršku za razvoj njihovih inovacija. Ponosni smo što ove godine organiziramo prvu međunarodnu *healthtech* konferenciju u Hrvatskoj, koja je usmjerena upravo na *startupe* i inovatore u zdravstvu. Očekujemo sudjelovanje značajnog broja *startupa*, industrijskih predstavnika i stranih investitora specijaliziranih za ovo područje, što će pružiti odličnu priliku za umrežavanje i rast. Veselimo se novim suradnjama i zajedničkom stvaranju boljeg zdravstvenog inovacijskog ekosustava. ///

Co-funded by the European Union

NAJAVLJUJEMO

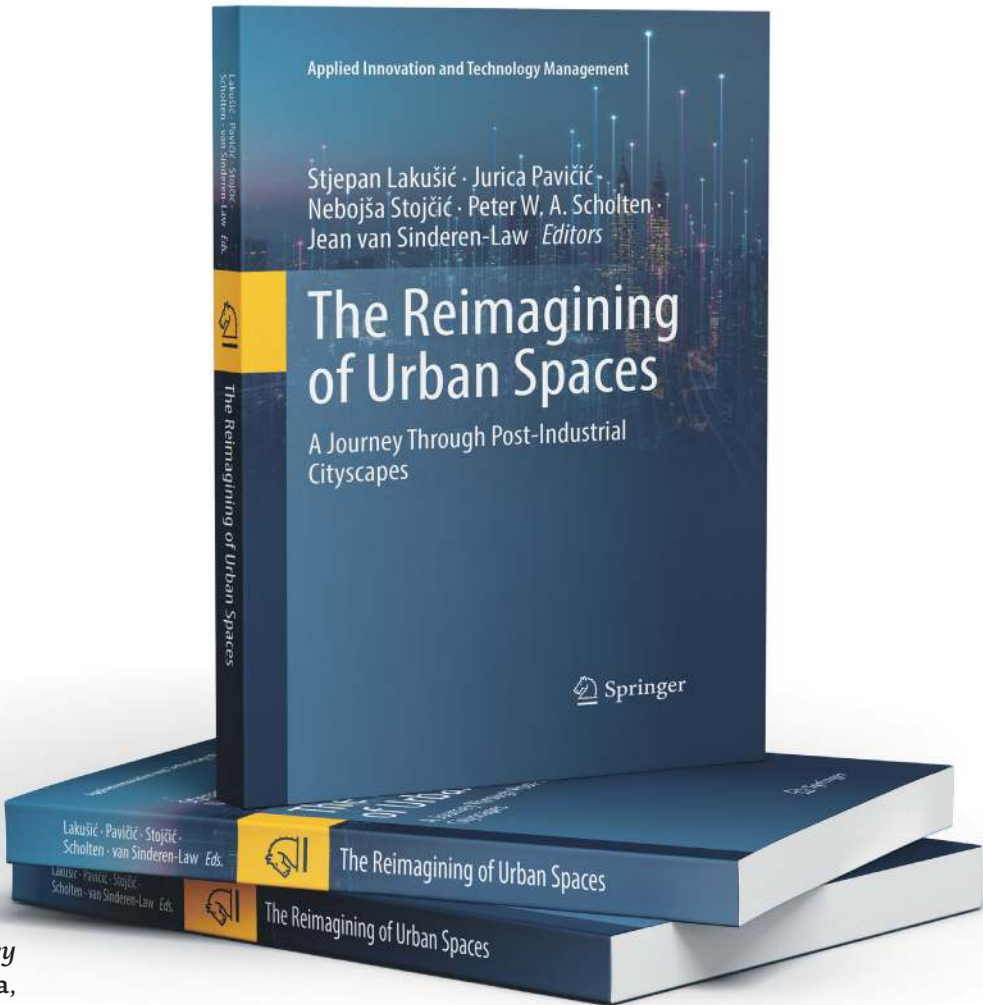
The Reimagining of Urban Spaces

A Journey Through Post-Industrial Cityscapes

Knjiga je rezultat suradnje unutar UNIC saveza čija sveučilišta zajednički istražuju kako europski gradovi mogu odgovorno i održivo transformirati svoja urbana područja nakon deindustrijalizacije.

Krajem ove godine izlazi knjiga *The Reimagining of Urban Spaces: A Journey Through Post-Industrial Cityscapes*, autorâ prof. dr. sc. Stjepana Lakušića, rektora Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Jurice Pavičića, prorektora za međunarodnu i međuinstitucijsku suradnju Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Nebojše Stojčića, rektora Sveučilišta u Dubrovniku, prof. dr. Petera W. A. Scholtena, profesora javne uprave na Sveučilištu Erasmus u Rotterdamu u Nizozemskoj i dr. Jean van Sinderen-Law, pomoćnice prorektora i direktorice za europske odnose i javne poslove na Sveučilištu u Corku u Ujedinjenom Kraljevstvu.

Ovaj rad rezultat je suradnje unutar UNIC saveza (*European University of Cities in Post-Industrial Transition*), čija sveučilišta zajednički istražuju kako europski gradovi mogu odgovorno i održivo transformirati svoja urbana područja nakon deindustrijalizacije.

Knjiga istražuje ključne aspekte urbanih promjena, uključujući demografske izazove, obrazovne potrebe te mogućnosti ekološke održivosti, a nudi i konkretne smjernice za daljnji razvoj gradova. Uz doprinose znanstvenika iz UNIC saveza, ovo djelo važan je izvor i za akademike i za stručnjake u području urbanoga planiranja.

Objavljivanje knjige donosi nove uvide u budućnost postindustrijskih gradova te će zasigurno izazvati zanimanje među istraživačima i urbanistima diljem Europe. ///

UniART - Umjetnički kalendar Sveučilišta u Zagrebu

zimski semestar akademske godine 2024./2025.

Sveučilište u Zagrebu objedinjuje i predstavlja umjetničku djelatnost svojih sastavnica – akademija i fakulteta – pod zajedničkim nazivom UniART.

Akademija dramske umjetnosti, Akademija likovnih umjetnosti, Muzička akademija, Tekstilno-tehnološki fakultet (studij Modnoga dizajna) Arhitektonski fakultet (Studij dizajna i Studij arhitekture i urbanizma), Grafički fakultet i Katolički bogoslovni fakultet sastavnice su Sveučilišta u Zagrebu koje imaju umjetničku komponentu te organiziraju i izvode različite oblike umjetničke djelatnosti koje kroz nastavne procese i projekte pripremaju i realiziraju studenti i njihovi mentori.

Sveučilište je prepoznalo potrebu objedinjenja i predstavljanja svih aktivnosti umjetničkoga područja, od pojedinačnih produkcija do složenih zajedničkih interdisciplinarnih projekata akademskoj zajednici i široj kulturnoj javnosti kako bi bila pravodobno informirana o širokoj paleti najraznovrsnijih umjetničkih događanja.

Stvaranje umjetničkoga kalendara rezultat je rada sveučilišne Radne skupine za prikupljanje i objedinjavanje podataka o umjetničkoj djelatnosti u sklopu pilot-projekta čiji je cilj prikaz svih aktivnosti umjetničkoga područja na Sveučilištu po semestrima akademske godine. Umjetnički kalendar Sveučilišta u Zagrebu sadržava aktivnosti, djelatnost i programe svake navedene sastavnice te kalendarski prikaz s datumima događanja. Pripremljen je u digitalnom obliku, a pripadajući kratak prikaz događanja s uključenim datumima izrađen je u tiskanom obliku letka.

Ovim važnim iskorakom želimo cijelu akademsku zajednicu i javnost približiti umjetničkom djelu, činu i području, doprinijeti vidljivosti umjetničkoga područja, razvijati svijest o umjetnosti i otvorenost prema specifičnostima umjetničkoga izražavanja, poticati praćenje umjetničkih programa i razvoj publike s osobitim naglaskom na studente Sveučilišta u Zagrebu, kao i na svu mladu populaciju, dotaknuti svaku osobu idejama i emocijama koje proizlaze iz stvaranja, prakticiranja ili jednostavno uživanja u umjetnosti, a možda potaknuti i njihovu osobnu kreativnost. ///

OSVRT NA AKADEMSKU SEZONU

Sportski uspjesi Sveučilišta u Zagrebu 2023./2024.

Ekonomski fakultet ponovno najuspješniji, FER najaktivniji!

PIŠE: Mate Vukšić
FOTO: UniSport ZG

EUSA-ina dodjela nagrada (na fotografiji prorektorica Jasenka Ostojić i prorektor Jurica Pavičić)

UniSport ZG natjecanje u futsalu

UniSport ZG natjecanje u odbojci

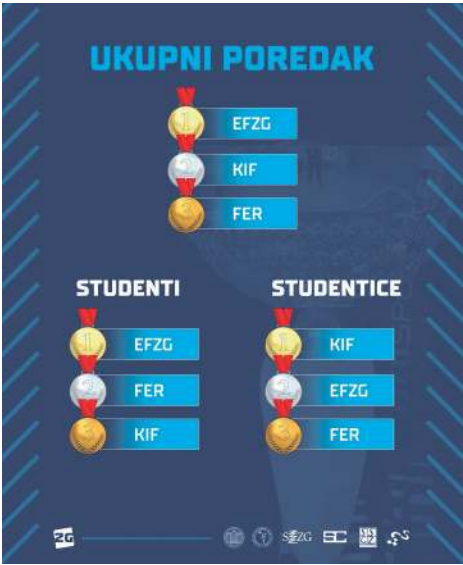
Futsalska reprezentacija Sveučilišta u Zagrebu

Sveučilište u Zagrebu završilo je akademsku godinu 2023./2024 s ukupno 30 međunarodnih medalja, 16 zlatnih, 8 srebrnih i 6 brončanih.

Na otvaranju nove akademske godine 2023./2024. velika priznanja i nove staklene statue stižu u vitrine Sveučilišta u Zagrebu. U listopadu 2023. Europska sveučilišna športska organizacija (EUSA) u Turskoj održala je generalnu skupštinu, u sklopu koje je održan i strateški sastanak sa Svjetskom sveučilišnom športskom organizacijom (FISU) te su dodijeljene nagrade i priznanja nacionalnim akademskim športskim savezima i sveučilištima za športske uspjehe ostvarene u 2022. godini. Sveučilište u Zagrebu u velikoj konkurenciji od oko 600 sveučilišta u Europi postalo je vlasnikom obiju nagrada koje se dodjeljuju u kategoriji sveučilišta: za najbolje športsko sveučilište i za najaktivnije športsko sveučilište. Već na samom početku nove sezone Sveučilište u Zagrebu dobiva snažan vjetar u leđa za nove športske pothvate.

Kao i svake akademske godine, studentski šport kreće s UniSport ZG natjecanjima. Prošle je akademske godine 3. listopada otvorena nova sezona, a otvorila su ju natjecanja u futsalu, košarci i odbojci. Već

je poznato da su UniSport ZG natjecanja najmasovniji i najveći sustav organiziranog športskog natjecanja, a ove je godine sudjelovalo 37 visokih učilišta u čak 22 različita športska natjecanja. Broj je to od ukupno 3032 studenta i 1354 studentice podijeljeni u 208 muških i 98 ženskih ekipa. U eSportu održana su natjecanja u 6 disciplina, a sudjelovalo je 20 visokih učilišta i ukupno 398 natjecatelja.

U još jednoj uspješnoj športskoj godini ukupni poredak izgledao je ovako:

Najuspješniji je, kao i prošle godine, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, koji je u konkurenciji studenata također ostvario prvo mjesto, a u konkurenciji studentica izvrsno drugo. Kineziološki fakultet i Fakultet elektrotehnike i računarstva zauzeli su druga i treća mjesta u prvim dvjema kategorijama, a Kineziološki fakultet uspio je skinuti s trona Ekonomiju u konkurenciji studentica.

Drugu godinu zaredom nagradu za najaktivnije visoko učilište odnosi Fakultet elektrotehnike i računarstva, koji se istaknuo s 33 ekipe u natjecanjima, a prati ga Fakultet prometnih znanosti sa samo jednom ekipom manje. Nakon završetka UniSport ZG natjecanja, studenti se okreću pripremama za UniSport HR, državna natjecanja u Poreču, nakon kojih slijede međunarodni nastupi: Svjetsko prvenstvo u futsalu Šangaj 2024. i Europske sveučilišne igre Debrecen – Miškolc 2024. i Europsko sveučilišno prvenstvo u veslanju Zagreb 2024. O ovim

smo uspjesima već pisali u prethodnim brojevima, a sad ćemo ih samo spomenuti. Ako nešto treba ponavljati i isticati, to su gotovo pa nestvarni rezultati naših studenata. Iznimnu dominaciju na terenima UniSport Finals završnice nacionalnih studentskih športskih natjecanja pokazali su naši studenti pobijedivši u 22 od 26 disciplina i ukupno osvojivši 25 odličja. Na svjetskom prvenstvu u Kini futsaleri su osvojili zlatnu medalju, na Europskim sveučilišnim igrama naši studenti osvojili su 13 zlatnih, 6 srebrnih i 5 brončanih medalja, a europska turneja završila je doma, u Zagrebu. Maestralnom završnicom naši su studenti obogatili hrpu medalja s još njih pet i zasluženno se okrunili naslovom ukupnoga pobjednika prvenstva u veslanju.

Sveučilište u Zagrebu završilo je akademsku godinu 2023./2024 s ukupno 30 međunarodnih medalja, 16 zlatnih, 8 srebrnih i 6 brončanih. Vrhunski rezultat postao je standard za Sveučilište u Zagrebu, vrhunsku akademsku športsku velesilu. ///

Sveučilište u Zagrebu na **UNIC**-ovoj konferenciji:

Crossing the Silo and Engaging with the Cities

Trodnevna konferencija UNIC saveza održavala se od 24. do 26. rujna 2024. u finskom gradu Ouluu. Domaćin konferencije bilo je Sveučilište u Ouluu, a okupila je predstavnike svih partnerskih sveučilišta u okviru UNIC saveza, uključujući predstavnike Sveučilišta u Zagrebu.

PIŠE: **Petra Baničević**
FOTO: **Sveučilište u Zagrebu**

Konferencija je imala za cilj unaprijediti suradnju između sveučilišta i gradova našega Saveza, s naglaskom na dublje uključivanje lokalnih zajednica u aktivnosti UNIC-a. Grad Zagreb predstavljale su **Zorana Uzelac Bošnjak**, voditeljica Odjela za socijalno uključivanje, planiranje, pripremu i provedbu razvojnih projekata u socijalnoj zaštiti, i **Ana Jukić**, voditeljica Odsjeka za planiranje razvojnih projekata u socijalnoj zaštiti, obje iz Gradskoga ureda za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom.

**Predstavnici
Sveučilišta u
Zagrebu aktivno
su pridonijeli
postavljanju
smjernica za daljnju
suradnju unutar
UNIC saveza.**

Predstavnici Sveučilišta u Zagrebu na UNIC-ovoj konferenciji

Izaslanstvo Sveučilišta u Zagrebu predvodili su voditelj UNIC-ova projekta za Sveučilište u Zagrebu i prorektor za međunarodnu i međuinstitucijsku suradnju te redoviti profesor Ekonomskoga fakulteta prof. dr. sc. **Jurica Pavičić** i izvršna voditeljica UNIC-a za Sveučilište u Zagrebu, redovita profesorica Pravnoga fakulteta prof. dr. sc. **Goranka Lalić Novak**. Pridružili su im se i drugi predstavnici Rektorata, među kojima UNIC-ova projektna koordinatorica **Petra Baničević**, UNIC-ova asistentica **Karla Sirotić**, **Ida Ogulinac**, univ. mag. iur., kao predstavnik radne podskupine zadužene za studentske mobilnosti, i izv. prof. dr. sc. **Miroslav Rajter**, voditelj Ureda za istraživanje i koordinator tematskih linija na UNIC-u.

U izaslanstvu su sa sastavnica Sveučilišta u Zagrebu bili izv. prof. dr. sc. **Martina Sudar** s Fakulteta kemijskog

inženjerstva i tehnologije te izv. prof. dr. sc. **Višnja Rajić** s Učiteljskoga fakulteta, koordinatorice radnoga paketa za poticanje inovativnih pristupa nastavi i mobilnosti. Prof. dr. sc. **Zdravko Schauerl** s Fakulteta strojarstva i brodogradnje sudjelovao je kao koordinator radnoga paketa za suradnju s gradovima

i zajednicama za transformativne inovacije i društveni učinak, a izv. prof. dr. sc. **Zoran Burić** s Pravnoga fakulteta kao koordinator tematske linije za pravosuđe, sigurnost i institucije.

Prvi dan konferencije započeo je plenarnim sastankom *How can we cross boundaries internally and externally?*

**Cilj je unaprijediti
suradnju između
sveučilišta i
gradova Saveza,
s naglaskom na
dublje uključivanje
lokalnih zajednica u
aktivnosti UNIC-a.**

UNIC Campus + City & Societal Engagement, koji su službeno otvorili prorektorica Sveučilišta u Ouluu prof. **Mirja Illikainen**, PhD, i ouluski gradonačelnik **Ari Tossavainen**. Tijekom toga sastanka predstavnici gradova partnera UNIC-a svečano su potpisali osnivačku povelju UNIC-ova Centra za budućnost gradova, čime je

istaknuta ključna uloga gradova u aktivnostima UNIC saveza.

Uslijedili su brojni paralelni sastanci o, primjerice, financijskoj održivosti UNIC-a te o izazovima vezanima za mobilnost i edukacijske projekte. Osobita je pažnja bila posvećena uključivanju gradova u projekte i istraživanja, čime se dodatno osnažilo partnerstvo između akademskih institucija i lokalnih zajednica.

Predstavnici UNIC-ova Hibridnoga kampusa, dr. sc. **Ognjen Orel** i **Alen Novosel** iz Sveučilišnoga računskoga centra (SRCE), koji je zadužen za kreiranje Virtualnoga kampusa za cijeli UNIC savez, održali su predavanje **Walk-in Session Virtual Campus**, nakon čega se razvila rasprava među IT stručnjacima i sudionicima s UNIC-ovih sveučilišta o integraciji lokalnih računskih sustava u Hibridni kampus.

Predstavnici Sveučilišta u Zagrebu na UNIC-ovoj konferenciji

Konferencija je zaključena zajedničkom sjednicom i panel-raspravom **How to move on? Key Takeaways for the UNIC Campus**, na kojoj su se predstavnici različitih UNIC-ovih centara ne samo osvrnuli na postignuća i izazove nego su i odredili ključne smjernice za buduće aktivnosti.

Predstavnici Sveučilišta u Zagrebu aktivno su pridonijeli postavljanju smjernica za daljnju suradnju unutar UNIC saveza, osobito u područjima gradskih partnerstava, istraživačkih projekata te razvoja obrazovnih programa.

Zaključno, na konferenciji su doneseni konkretni akcijski planovi za jačanje suradnje unutar UNIC-a te su postavljeni temelji za buduće projekte koji će interdisciplinarnim inicijativama, edukacijskim programima i istraživačkim projektima povezivati sveučilišta i gradove. Službeni program završio je svečanim prijamom u obnovljenoj vijećnici Grada Oulua, čime se još jednom naglasila važnost povezivanja lokalnih zajednica sa sveučilištima.

Konferencija je označila važan korak u daljnjoj integraciji europskih sveučilišta i gradova putem UNIC saveza, pružajući platformu za zajednički rad na rješavanju suvremenih izazova u obrazovanju, istraživanju i urbanom razvoju. ///

Konferencija je označila važan korak u daljnjoj integraciji europskih sveučilišta i gradova putem UNIC saveza.

Predstavnici UNIC-ova Studentskoga odbora, među kojima su i dva studenta Sveučilišta u Zagrebu: **Dario Topić** s Fakulteta političkih znanosti i **Martin Lazić** s Fakulteta hrvatskih studija, sudjelovali su u raspravama o studentskoj zastupljenosti kako bi se unaprijedilo studentsko uključivanje u postupke odlučivanja na sveučilištima. Održana je i rasprava **How can we guarantee student advocacy and involvement?**, u kojoj su predstavljeni primjeri studentskoga zastupanja u Finskoj i drugim zemljama.

AGRONOMSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU I SVEUČILIŠTE U ZADRU PROVODE
DIPLOMSKI STUDIJ „MEDITERANSKA POLJOPRIVREDA“

Znamo li što ćemo uzgajati i jesti za dva ili tri desetljeća?!

Studij Mediteranske poljoprivrede nudi nastavu na dvije lokacije. Prve godine u Zagrebu u novim, nakon potresa obnovljenim laboratorijima i predavaonicama Agronomskog fakulteta s vodećim profesorima agronomske struke u Hrvatskoj te druge godine u Zadru u mediteranskom podneblju s nastavnicima stručnjacima za stručnu praksu i znanost s većim usmjerenjem prema terenu.

RAZGOVARAO: **Branko Nad**

Za budućnost poljoprivrede u Hrvatskoj neophodno jače povezivanje i suradnja gospodarstva, lokalne uprave sa stručnjacima i kolegama Agronomskog fakulteta kao vodeće visokoobrazovne i znanstvene institucije iz područja poljoprivrede i srodnih znanosti u Republici Hrvatskoj.

prof. dr. sc.
Martina Skendrović Babojelić,
Agronomski fakultet Sveučilište u Zagrebu,
voditeljica Studija

Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu u suradnji sa Sveučilištem u Zadru provodi diplomski studij „Mediteranska poljoprivreda“, koji daje odgovore na pitanja što ćemo uzgajati i jesti za dva ili tri desetljeća.

A zašto je „mediteranska poljoprivreda“ zanimanje budućnosti? Desetljeće Ujedinjenih naroda je u znaku obnove ekosustava odnosno poziv svim zemljama svijeta da se ujedine u zaštiti i obnovi ekosustava za dobrobit okoliša i ljudi. Danas su kopneni ekosustavi snažno oslabljeni ekspanzijom ljudskih aktivnosti (proizvodnja hrane na otvorenom, druge za tlo iscrpljujuće djelatnosti, osiromašenje biološke komponente tla itd.). Degradacija tla potiče društvene, zdravstvene i sigurnosne krize. Cilj obnove ekosustava je zaustaviti degradaciju i obnoviti ih kako bi se postigla globalna održivost. Prema UNCCD-u, obnova zemljišta je strategija s višestrukim dobrobitima koja stvara radna mjesta, blagostanje i pomaže u izgradnji otpornosti zajednica i ekosustava na klimatske promjene, sušu, poplave, požare i druge elementarne nepogode. Omogućuje izdvajanje ugljika u tlu, poboljšava količinu i kvalitetu vode i proširuje staništa za divlje životinje.

Mediteran je dom preko 510 milijuna ljudi i on se klimatološki grije dvostruko duže od ostatka svijeta. Jako je izvrnut promjenama tla, zraka i klime, stoga dok se svi radujemo turizmu kao perjanici našeg gospo-

darstva u kojem vidimo mnogo koristi, dobro bi bilo osvijestiti da još neke djelatnosti u svojem temelju nose i doprinose elementima na ćemo se turizam danas bazira.

VODA ĆE BITI, DOSLOVNO, IZVOR ŽIVOTA

Potreba za vodom do 2050. godine u Mediteranu će se udvostručiti ili utrostručiti. Sa svakim povećanjem prosječne temperature za 1°C smanjenje količine oborina u Mediteranu bit će do 150 %. Možete li zamisliti kako će to utjecati na dostupnost hrane i zdravlje ljudi? Možete li zamisliti turizam baziran na restoranima brze hrane bez lokalnih proizvoda, u svijetu nagrađivanih maslinovih ulja i vina, sireva, ribe i svega što čini mediteransku prehranu zaštićenom svjetskom baštinom?

O tim i drugim, za hrvatsku poljoprivredu krucijalnim pitanjima, razgovaramo s **prof. dr. sc. Martinom Skendrović Babojelić** sa Zavoda za voćarstvo Odsjeka

za hortikulturu i krajobraznu arhitekturu zagrebačkog Agronomskog fakulteta.

Studij „Mediteranska poljoprivreda“ namijenjen je, kaže, prvenstveno prvostupnicima koji su završili prijediplomski studij agronomije na Sveučilištu u Zadru, Sveučilištu u Splitu, Sveučilištu u Zagrebu ili nekom drugom Sveučilištu odnosno Veleučilištu, kao i svim drugim zainteresiranim prvostupnicima iz biotehničkog i drugih srodnih područja koji su željni steći kvalifikacije potrebne za organizaciju i provedbu poljoprivredne proizvodnje u specifičnim agroekološkim uvjetima Mediterana.

- Prilikom ideje za pokretanjem i kreiranja studijskog programa članovi radne skupine sveučilišnih profesora sa Sveučilišta u Zadru i Sveučilišta u Zagrebu Agronomskog fakulteta, proveli su anketni upitnik među potencijalnim poslodavcima radi prikupljanja informacija o potrebnim znanjima, kompetencijama i vještinama budućih magistara inženjera mediteranske poljoprivrede. Pitanja u anketnom upitniku kreirana su bila ciljano, (npr. koje tehnologije proizvodnje i prerade iz područja poljoprivredne proizvodnje - voćarstvo, vinogradarstvo, povrćarstvo, ukrasno bilje, ovčarstvo, proizvodnje i prerada mlijeka/mesa i slično treba poznavati stručnjak iz područja mediteranske poljoprivrede), kako bi se na taj način dobile ključne informacije o profilu kvalifikacija koje bi stručnjak kroz stečeno znanje trebao imati, odnosno kako bi se nakon završenog studija mag. ing. mediteranske poljoprivrede mogao lakše zaposliti u struci.

Rezultati anketnog upitnika bili su dobra smjernica te su uz višegodišnja iskustva zajedničkog diplomskog sveučilišnog studija Mediteranska poljoprivreda.

KOLIKO JE STVARNA POTREBA ZA TAKVIM KADROVIMA U HRVATSKOJ POLJOPRIVREDI?

» S obzirom na razvoj turizma i obiteljskih poljoprivrednih gospodarstva, na našem mediteranskom području od Istre, Dalmacija i otoka sigurno mogu reći da postoji potreba za takvim stručnim kadrom, međutim često su tu neki drugi ograničavajući čimbenici oko zapošljavanja. Nama na Fakultetu dosta često pristižu zamolbe poslodavaca da studentima završnih godina studija prosljedimo informacije o prijavama za posao gdje se traži visoka stručna sprema iz područja poljoprivrede za zapošljavanje bilo u dalmatinskim gradovima ili na otocima. Upravo je i sam motiv za pokretanje studija bio obrazovati stručnjake u području poljoprivrede i ruralnog razvoja tako da bi zasigurno kandidatima koji završe ovaj studij trebalo dati prednost kod zapošljavanja kako u privatnom sektoru, tako i u javnom sektoru na području Mediterana radi boljeg

iskorištavanja EU i domaćih fondova, potpora inovativnim tehnologijama i ruralnom razvoju.

❗ KOJE KONKRETNE STVARI, SPOZNAJE I ZNANJA STUDENTI DOBIVAJU OVIM STUDIJEM, A DA IH ONDA MOGU ISKORISTITI U SVOJOJ DALJNJOJ KARIJERI, BILO ZNANSTVENOJ BILO POLJOPRIVREDNOJ?

➤ Prvenstveno kroz ovaj studij studenti stječu teorijsko znanje o agroekološkim i proizvodno-poslovnim specifičnostima, ograničenjima i mogućnostima koje pruža mediteranska poljoprivreda, ali isto tako i znanje o gospodarskoj i društvenoj ulozi poljoprivrede Mediterana i povezanosti s ruralnim razvojem kao i mogućnosti razvoja mediteranske poljoprivrede i vezu domaće poljoprivrede s globalnim trendovima. Osim toga stječu znanje o tehnologijama u proizvodnji i preradi poljoprivrednih proizvoda uvažavajući suvremene poslovne standarde (dobru poljoprivrednu praksu, zaštitu okoliša, zaštitu zdravlja biljaka, životinja i ljudi i sl.) kao i mogućnosti istraživačkih aktivnosti, sudjelovanje u kreiranju zakonskih, strateških i operativnih dokumenata iz domene mediteranske poljoprivrede i razvoja ruralnih područja Mediterana.

Osobno smatram kako je najveća prednost ovog studija što se praktični dio nastave provodi upravo u agroekološkim uvjetima Mediterana (pokušališta Sveučilišta u Zadru, plantažni nasadi, životinjske farme, obiteljska poljoprivredna gospodarstva) gdje studenti kroz vježbe, terensku nastavu, praksu mogu najbolje steći dojam i praktično iskustvo o specifičnostima poljoprivredne proizvodnje u području Mediterana, a stečeno znanje mogu dalje primijeniti bilo u vlastitoj proizvodnji, zapošljavanjem u privatnom ili javnom sektoru, odnosno nastaviti daljnje usavršavanje upisom poslijediplomskog doktorskog ili specijalističkog studija.

OBRAZOVANJEM POLJOPRIVREDNIKA DO USPJEHA

❗ IZ VAŠE PERSPEKTIVE ZNANSTVENICE I NASTAVNICE, KOLIKO HRVATSKIM POLJOPRIVREDNICIMA NEDOSTAJE STRUČNOG ZNANJA DA BI BILI KONKURETNI(JI) NA EUROPSKOME TRŽIŠTU?

➤ Često se u medijima spominje kako se poljoprivrednom proizvodnjom uglavnom bavi starije stanovništvo (npr. poljoprivrednici mlađi od 40 godina nalaze na čelu samo 11 % svih poljoprivrednih gospodarstava u Europskoj uniji), zatim kako se proizvodnja temelji na

nasljedstvu, tradiciji što je u današnjim uvjetima teško održivo, zbog sve veće specifičnosti i napretka tehnologije, ali i zahtjeva tržišta. Smatram kako je danas za uspješno poslovanje nužno formalno obrazovanje u području poljoprivrede prvenstveno zbog izazova s kojima se susreće poljoprivredna proizvodnja (poput klimatskih promjena, pandemije, ekonomske krize i druge) jer jedino stručnim znanjem (koje često nedostaje našim poljoprivrednicima), praćenjem novih tehnologija, korištenjem bespovratnih sredstava, planiranjem, organiziranjem, usmjeravanjem i kontrolom proizvodnje moguće ostvariti uspjeh. Ovdje svakako treba spomenuti kako je važno i proizvesti kvalitetan proizvod koji bude konkurentan na tržištu (dobar marketing poljoprivrednih proizvoda), a mišljenja sam

kako se povećanje proizvodnje posebno u mediteranskom području može postići kroz autohtone, tradicionalne proizvode, ali i danas prepoznate proizvode izvan naših granica koji su zaštićeni, npr. Zaštitom oznaka izvornosti (ZOI) – neretvanska mandarina, krčko, šoltansko i korčulansko maslinovo ulje, paška janjetina i paški sir, odnosno – Zaštitom oznake zemljopisnog podrijetla (ZOZP)- krčki, drniški i dalmatinski pršut - koji su od davnina u mediteranskom području RH činili glavni i jedini izvor prihoda.

❗ KOLIKO SU POTREBNE EKSPERTIZE STRUČNJAKA S VAŠEG AGRONOMSKOG FAKULTETA NAŠOJ POLJOPRIVREDI KAO GRANI GOSPODARSTVA, NAROČITO U SVJETLU KLIMATSKIH PROMJENA?

➤ Za budućnost poljoprivrede u Hrvatskoj neophodno je jače povezivanje i suradnja gospodarstva, lokalne uprave sa stručnjacima i kolegama Agronomskog fakulteta kao vodeće visokoobrazovne i znanstvene institucije iz područja poljoprivrede i srodnih znanosti u Republici Hrvatskoj, ali i drugih fakulteta i sveučilišta jer ovom dinamikom klimatskih promjena potrebno je intervenirati i primjenjivati novije tehnologije i trendove kako bi uspjeli održati proizvodnju odnosno povećati proizvodnju određenih vrsta. Vrlo često se u društvu Poljoprivreda spominje u negativnom kontekstu odnosno govori se o problemima i neuspjehu aktualnih poljoprivrednika, međutim s druge strane u određenim segmentima dosta malo se sluša i poštuje struka, što je onda jednim dijelom rezultat stanja u poljoprivredi. Moramo se svi zajedno udružiti i širiti dobre vibracije jer ima puno pozitivnih priča uspješnih poljoprivrednih proizvođača i posebice mlađe populacije koja postiže izvrsne poslovne rezultate, koristi namjenski sredstava različitih fondova, pohađaju različite edukacije i kroz nekoliko godina zaista bi mogli biti uzor naše poljoprivrede te bi takve proizvođače trebala država prepoznati i poticati rast poljoprivredne proizvodnje koja će biti utemeljena na samoodrživosti, kružnoj ekonomiji i bio-eko proizvodnji.

(O)ČUVATI KVALITETU TLA, VODE I ZRAKA U SUSTAVIMA PROIZVODNJE HRANE

Mediterranska poljoprivreda kao specifično područje agronomije nužno traži i stručnjake koji će razumjeti sljedeće aktivnosti:

- Skladna transformaciju krajolika; prema pametnom upravljanju i održivom trajnijem korištenju.
- Sustavno razumijevanje temeljnih procesa koji reguliraju tokove kapitala i čimbenika, omogućujući razvoj prediktivnih modela i tehnika upravljanja produktivnim i regenerativnim kapacitetom odabranog prostora (krajobrazne matrice) u kratkom i dugom roku;
- Diversifikacija korištenja koje promiče biološke interakcije i korisne sinergije između različitih komponenti ekosustava, kako bi se olakšala regeneracija zdravlja tla i održavanje produktivnosti i sposobnosti regeneracije od vegetacije.

- Zbog zahtjeva legislative i administrativnog nadzora upravljanja proizvodnjom potrebna je prilagodba teritorijalnom razvoju. Pružanje podrške lokalnim vlastima u izradi njihovih planova razvoja;
- Kolektivna organizacija i participativno upravljanje resursima pridonosi osiguravanju dobrog suživota poljoprivrednici, uzgajivači, šumari i drugi korisnici.
- Stručnjak mediteranske poljoprivrede pozna i pomaže u očuvanju resursa, jer valorizira agrobioraznolikosti, agrošumarstvo, vodno gospodarstvo i lokalno znanje kojim poboljšava održivost i prilagodljivost proizvodnih sustava.
- Specifično će biti potreban nova znanja koja uključuju i digitalizaciju agronomskih praksi održivog upravljanja proizvodnjom (udruživanje usjeva, sukcesija usjeva, pokrov usjeva i sl.) i protuerozijskih mjera. Cilj je dugoročno čuvati kvalitetu tla, voda i zraka u sustavima proizvodnje hrane.

MANGO I AVOKADO UMJESTO RAJČICE I ZELJA?

❗ ČEKA LI HRVATSKE POLJOPRIVREDNIKE U SKORIOJ BUDUĆNOSTI, A UPRAVO ZBOG KLIMATSKIH PROMJENA, KARDINALNA PROMJENA NAČINA RADA, ALI I ODABIRA KULTURA KOJE ĆE UZGAJATI?

» Posljednjih godina svjedoci smo klimatskih promjena posebno mi koji imamo veze s poljoprivrednom proizvodnjom i puno se o tome priča, međutim važno je što prije poduzimati i neke konkretnije mjere. Naime praćenjem fiziologije rasta i razvoja biljaka dolazi do ubrzanih procesa u biljkama, uranjene i znatno produljene vegetacije, problema s vremenskim nepogodama, toplinskih stresova što zasigurno ostavlja posljedice na biljkama, te je važno prije svega voditi računa o zahtjevima pojedine vrste prema agroekološkim uvjetima za uzgoj, zatim birati adekvatne sorte (što se tiče vremena cvatnje, dozrijevanja i slično) ali i prilagođavati tehnologiju uzgoja, kako bi se osigurali redoviti prirodi i dobra kvaliteta proizvoda.

❗ HOĆE LI SLAVONCI I MEĐIMURCI ZA 50 GODINA, UMJESTO PŠENICE I KUKURUZA, UZGAJATI MANGO, AVOKADO I MARAKUJU?

» S obzirom na temperature koje imamo ljeti, a zimi su sve toplije, neke vrste će širiti areal uzgoja izvan dosadašnjih granica, međutim vrste koje su spomenute su tipične tropske i one za rast trebaju i dosta vlage i vode, ali i neke druge čimbenike te je upitno baš da će se svi ti uvjeti za uzgoj moći ostvariti u svakom području. Međutim, očito će smjer poljoprivredne proizvodnje morati mijenjati i morat ćemo biti fleksibilni u cilju postizanja uspješnosti. ///

Predstavljen sveučilišni udžbenik „Onkologija”

U pisanju udžbenika sudjelovalo je 18 suradnika, vrsnih specijalista u svojim područjima, s vlastitim iskustvom utemeljenim na višegodišnjem svakodnevnom kliničkom radu.

PIŠE I FOTO: Sveučilište u Zagrebu Stomatološki fakultet

U Knjižnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti održano je predstavljanje sveučilišnog udžbenika Onkologija, urednika prof. dr.sc Ana Frobe i doc.dr.sc Marina Prpića. U uvodnoj riječi skupu su se obratili u ime Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, akademik **Zvonko Kusić**, dekan Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. **Marin Vodanović**, ravnatelj Kliničkog bolničkog centra Sestara milosrdnica, ujedno i jedan od recenzenata udžbenika prof. dr. sc. **Davor Vagić** te recenzenti udžbenika, doc. dr. sc. **Marija Gamulin**, prof. dr. sc. **Zdenko Krajina**. Nakon recenzenta, koji su biranim riječima govorili o udžbeniku, u ime izdavača, skupu se obratila direktorica Naklade Slap **Biserka Matešić** te urednici prof. dr. sc. **Ana Frobe** te doc. dr. sc **Marin Prpić**.

Zloćudne bolesti pripadaju glavnim bolestima modernog doba i čest su uzrok smrtnosti. Broj oboljelih od raka u svijetu i Republici Hrvatskoj u stalnom je porastu. Svjedoci smo velikog napretka u području onkologije i uvođenja novih načina liječenja, kojima se nastoji poboljšati ukupno preživljenje bolesnika, odnosno njihova kvaliteta života. Udžbenik „Onkologija” započinje s epidemiologijom, nastavlja se s patogenezaom, osnovnim principima liječenja u onkologiji (kirurško liječenje, radioterapija, sistemsko liječenje), pregledima po tumorskim sijelima, i završava s poglavljima o hitnim stanjima i palijativnom skrbi. Na jasan i pregledan način, čitanjem ovog udžbenika dobivaju se vrijedne informacije, koje se mogu koristiti kasnije u svakodnevnoj praksi.

Tekst udžbenika je razumljiv, s prikazanim dijagnostičkim i terapijskim postupcima koji se temelje na međunarodnim smjernicama. Sadržajem je djelo prilagođeno čitatelju i znanja iz onkologije se mogu usvojiti na jednostavan način. U pisanju udžbenika sudjelovalo je 18 suradnika, vrsnih

specijalista u svojim područjima, s vlastitim iskustvom utemeljenim na višegodišnjem svakodnevnom kliničkom radu. Sva su poglavlja napisana u skladu s temeljnim principima i trenutnim dostignućima u epidemiologiji, etiologiji, patogenezi kao i dijagnozi, stadiju bolesti, liječenju i prognozi. Ovaj udžbenik pruža jasan i sveobuhvatan uvod u načela i praksu kliničke onkologije. Idealan je za studente stomatologije, kliničare i druge zdravstvene djelatnike koji žele unaprijediti svoje razumijevanje izazova liječenja bolesnika s rakom.

Tekst udžbenika je razumljiv, s prikazanim dijagnostičkim i terapijskim postupcima koji se temelje na međunarodnim smjernicama.

Na kraju službenog dijela programa, događaj su uveličali glazbenim točkama pjevački zbor Stomatološkog fakulteta „Zubor“ uz vodstvo dirigenta Josipa degl'Ivellia i solo flautistica orkestra Opere HNK u Zagrebu, Marta Šomodić. Nakon službenog dijela druženje je nastavljeno uz prigodni domjenak. ///

SMOTRA

Sveučilišta u Zagrebu

14. – 16. studenoga 2024.
Zagrebački velesajam
Kongresna dvorana i dvorana Zimski vrt
Avenija Dubrovnik 15 | Zagreb

smotra.unizg.hr

www.unizg.hr

